

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal holidays.
75,030 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 269. — STEV. 269.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 14, 1924. — PETEK, 14. NOVEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

BALDWIN NE BO ODOBRILO POGODBE

Vlada ministrskega predsednika Baldwina ne bo odobrila Liginega razoroževalnega dogovora. — Sklepi prvega sestanka nove angleške vlade pomenjajo najbrž, da se konferenca ne bo vršila. — Protokol ni buje zadovoljiv. — Lige narodov mora sestaviti protokol, s katerim se bodo strinjale tudi Združene države.

Poroča John Balderston.

London, Anglija, 13. novembra. — Baldwinov kabinet je imel včeraj svoj prvi sestanek.

Poleg sklepa, da se ustanovi mornariško postojanko v Singapuru, ki bo stala štirideset milijonov funtov, je nova vlada tudi sklenila, da ne bo odobrila razoroževalnega in arbitražnega protokola Lige narodov.

To bo najbrž pomenjalo, da se ne bo sestala razoroževalna konferenca, sklicana v Ženevo za prihodnje poletje, kajti sestanek konference je odvisen, soglasno s protokolom, od odobrenja protokola.

Kabinet smatra dokument Lige v sedanji obliki nezadovoljiv, a tega se tukaj ne bo objavilo. Najbrž se bo dovolilo Avstraliji ali Canadi, da se izrazi proti odobrenju protokola. Nato pa tudi ne bodo predložili protokola parlamentu v odobrenju z izjavo, da ni imperij edin glede sprejema tega dokumenta.

Treje bilo razvidno iz govorov ministra za zunanje zadeve Chamberlaina ter ministrskega predsednika Baldwina na banketu župana. Diplomatično enotnost imperija sta smatrala za prvo nalogo angleške politike.

Baldwin in Chamberlain si oba želita razoroževalne konference ter skušata podpirati Ligo narodov. Npoglo sestavljeni protokol je popolnoma nezadovoljiv v Washingtonu, ker hoče navidez vsiliti Združenim državam prisilno arbitražo. Chamberlain je v svojem govoru v Guildhall povdarjal sodelovanje z Združenimi državami.

Angleški državniki upajo, da bo mogla zbornica Lige narodov prihodnje leto sestaviti protokol, katerega bo imperij lahko sprejel in s katerim bo simpatizirala tudi vlada Združenih držav. To bi potem lahko sestavljalo temelj za razoroževalno konferenco, ki bi bila resnično uspešna.

Krožile so govorice, da je nova vlada pripravljena priznati Mehiko, a te govorice so bile prenašljive.

Dosti skrbí povzroča konservativnemu kabinetu ruska politika. Močan del stranke, vključno skrajneže, trdi, da je bila konservativna zmaga posledica ruskega strahu ter zahteva vsled tega vztrajno, če že ne umaknitev priznanja Rusije, pa vsaj razveljavljenje MacDonalldove angleško-ruske pogodbe.

Nekateri konservativni voditelji pa se hočejo poslužiti prednosti korakov, katere je storil delavski ministrski predsednik v smeri proti normalnim odnosom z Rusijo. Kljub nedosedlosti tega postopanja in nesoglasju z volilnimi govori, upajo, da bo obstala pogodba z izjemo točke, ki se tiče posojila za sovjetsko Rusijo.

Pariz, Francija, 13. novembra. — Pričakovati je, da se bo vršil v prihodnjem decembru sestanek med ministrskima predsednikoma Herriotom in Baldwinom. To bo pomenjalo uvod k sestanku Angležev, Francozov, Belgijcev in Italijanov, da se odločijo glede izpraznenja angleškega zasedenega ozemlja v Kolinu in da poročajo glede nemškega razoroženja.

Herriot se je v svojem sporočilu na Baldwina zahvalil za prijazne pripombe slednjega na banketu župana ter prosil, naj se določi sestanek.

Francoski ministrski predsednik je povedal angleškemu poslaniku v Parizu, da je pripravljen priti svojemu angleškemu tovarišu sredi pota nasproti glede vseh vprašanj.

Sestanek se bo vršil šele potem, ko se bo sestal angleški parlament.

MUSOLLINI O ZADEVI MATTEOTTIJA.

Rim, Italija, 13. novembra. — Italijanska poslanska zbornica je bila včeraj zopet odprta. Seje se je udeležilo 450 poslancev ter vsi prejšnji glavni politiki dežele, kot Giolitti, Bosselli, Luzzatti, Bonomi, Orlando in Salandra.

Seja je potekla brez posebnih dogodkov. Komunisti so podali izjavo, da si pridržujejo prostost posesti v debato zbornice. Ostala opozicija pa se sploh ne namerava udeleževati sej.

Mussolini se je udeležil počaščenja, prirejenega umorjenima poslancema Matteottiju in Casaliniu ter rekel:

— Spomin na tragični konec Matteottija vzbuja v nas občutek ogorčenja nad zločinom in usmiljenja za žrtvijo. Dejstvo, da je bil Matteotti nasprotnik sedanjih vlade, ne zmanjšuje teh čustev, katera deli cela Italija.

STENSKE KOLEDARJE

smo pričeli razpošiljati vsem našim naročnikom. V kratkem ga bo vsak dobil. Letošnji je baš tako zanimiv kot je lanski. Krasi ga slika, ki predstavlja pomemben prizor iz ameriške zgodovine. Naročniki bodo z njim brez dvoma zadovoljni.

Uprava "Glas Naroda".

NAJBOLJŠI AMER. STRELCI

Slika nam predstavlja skupino ameriških strelcev, ki so dobili prvo nagrado pri Olimpijskih igrah. Te dni so odpotovali v republiko Peru, kjer bodo tekmovali z najboljšimi južno-ameriški strelci.

NAJNOVEJŠI SLEDovi V ROGERSOVI ZADEVI

Pojavili so se malenkostni novi razvoji v zadevi Rogers, a zasledovana bo najbrž le Miss Schneider radi pijanosti.

New Haven, Conn., 13. nov. — Vsa znamenja kažejo, da bo najresnejše kazensko zasledovanje kot posledica smrti mladega Rogers, ki se je ponesrečil v bližini tujakinskega kraja, ono proti Miss Schneider, ker je v pijanem stanju vozila z avtomobilom.

Ward Church, obtožitelj iz North Haven, je dobil varant z dvignjenjem obtožbe proti Miss Schneider.

Deklica ne bo aretirana. Sklenjen je bil dogovor med obtožiteljem ter njenim zastopnikom, da bo prišla deklica kadarkoli bo poklicana. Če bi se proglasila krivo, bi bila lahko obsojena na sto dolarjev globe ter preklic njene licence za tekoče leto. Tega pa najbrž ne bo storila, ker bi se v takem slučaju dvignilo obtožbo nepravilnega uboja.

Izvid coronerja Mixa izključuje vsako nadaljnjo akcijo razven v slučaju, da bi se spravilo na dan važne nove dokaze. Okrvavljena prti in robe, katerega so našli v bližini pozorišča, ne pomenita ničesar kot dekazinski material.

Najbolj značilna točka cele zadeve je, da izpreminja Miss Schneider neprestano svoje izjave glede podrobnosti nesreče. Vsega se lahko spominja do trenutka, ko je neka stvar ali neki človek razbil steklo pred kolesom in od takrat je njen spomin nepopoln, polna do trenutka, ko je našla Rogersa nezvestnega.

ZMRZNJENO MESO PRILJUBLJENO V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, Madžarska, 13. novembra. — Uvoz zmrznjenega ameriškega mesa je bil sprejet v Budimpešti z velikanskim navdušenjem. Pred mesnicami čakajo ljudje v dolgih vrstah na prilike, da kupijo ameriško meso, ki ni le trideset odstotkov cenejše kot domače, temveč tudi zelo priljubljeno na Madžarskem, kjer ga od početka ljudje niso hoteli kupovati.

TUDI V ITALIJI JE ZAČELO VRETI

Splošno se domneva, da se bliža konec laškemu fašizmu. — V Franciji se pripravlja ekspedicija proti fašistom. — Ženska volilna pravica.

London, Anglija, 13. novembra. Sem je dospelo poročilo, da si ministrski predsednik Mussolini na vse mogoče načine prizadeva zatreti vsako nasprotje, ki bi se pojavilo proti fašizmu.

Vsa znamenja kažejo, da bo izbruhnila v deželi vstaja. Mussolini je poslal dve križarki in štiri torpedne čolne proti San Remo z naročilom, naj patrolirajo ob francoski meji.

Fašistovski glasilo "Popolo d'Italia" piše, da bi imel državni puč, ki bi se pojavil v zbornici ali izven zbornice, dalekosečnejše in nevarnejše posledice kot jih je pa imel umor poslance Matteottija.

Obenem se poroča, da pripravljajo Garibaldijevi vstasi v Franciji ekspedicijo proti laškemu fašizmu.

Castellamare, Italija, 13. nov. — Uradnik Imarato, katerega niso hoteli postaviti na fašistovski list, je umoril v prepiru fašistovskega poslanca Cosenzo.

Rim, Italija, 13. novembra. — Ministrski predsednik Mussolini je sklenil dati še tekom tega parlamentarnega zasedanja ženskam volilno pravico.

FRANCIJA BO IMPORTIRALA ŽIVINO.

Pariz, Francija, 12. novembra. Zveza francoskih trgovcev z živilji je predložila ministrskemu predsedniku Herriotu načrt za import 70.000 ovac in 20.000 glav goveje živine. Živino bodo importirali iz Argentine, Urugvaja in Abesinije.

OGROMNO ŠTEVILO BUTLEGARJEV V WASHINGTONU.

Washington, D. C., 12. nov. — Pomožni državni pravdnik David A. Hart je danes izjavil, da je v Washingtonu 5000 butlegarjev in da torej pride na vsake 88 prebivalcev po en butlegar.

OBLASTI SO RAZKRILE OGROMNO TIHOTAPSTVO

Senzacionalni razvoji v morilni zadevi trgovca z demanti. — V teh novih razkritjih se imenuje "Kid McCoy-a".

Včerajšnji dan je prinesel dva dramatična razvoja v skrivnostnem umoru trgovca z demanti, Harry Katza v Los Angeles, Cal. Prvi razvoj je bila aretacija Hal Haila, trgovca z zemljišči v Santa Monica, ker je osumljen, da je izvršil umor. Drugi razvoj pa je bilo sporočilo uradnikov nadaljnega skakega departamenta, da je dovedel umor Katza ter umor Mrs. Terezije Mors v Los Angeles, radi katerega je bil aretiran Kid McCoy do zaplenjenja demantov v vrednosti \$200.000.

Vladni agenti so izjavili, da sta ti dve tragediji razkrili največjo mednarodno zaroto tekočega stoletja. Vtihotapljen dragulje volke vrednosti so našli med stvarmi Mrs. Mors in stvarmi Katza m vled tega pričakujejo nadaljnih zaplenjenj. Velik del draguljev, večinoma demantov, se nahaja sedaj v kletih zvezne vlade. Skupno vrednost draguljev cenijo na več milijonov dolarjev. Načelnikom te tihotapske družbe smatra nekega človeka, ki se imenuje "Medianski". Številni demanti so bili vtihotapljeni direktno iz Nemčije in Avstrije, a poizvedovanja so dognala, da so prišli najprvo iz Rusije in da jih je kupil za naravnost smešno nizko ceno neki sindikat v Berlinu in na Dunaju.

Avgusta meseca je postala Mrs. Terezija Mors žrtev umora. Nekdanji rokooborec, Kid McCoy, je bil aretiran kot domnevani morilec. Že takrat se je glasilo, da ima nasilna smrt ženske opravka z naravnost ogromnimi transakcijam z demanti in drugimi dragulji. Sled je vodila iz San Franciscia in drugih zapadnih mest v Chicago in od tam v New York. Zanimanje javnosti pa se je koncentriralo takrat manj na umorjeno žensko in njen nakit, temveč na padlega rokooboreca, McCoya, o katerem se je glasilo, da je reven kot cerkvena miš in da si niti ne more najeti zagovornika. Dejstvo je, da so carinski inspektorji in zvezni agenti že takrat iskali velike zaklade, kojih izvor je bilo mogoče določiti, ki pa so bili vsi vtihotapljeni.

V ponedeljek pa je zadela morilna krogla godbenika, ljubitelja demantov ter zemljiškega agenta, Harry Katza. Rop ni bil na men umora, kajti celo premoženje dragih kamenov, katere je nosil Katz vedno pri sebi, je ležalo nedotaknjeno na njegovi pisalni mizi. Kot Mrs. Mors je postal tudi Katz žrtev osvete. Njegova mlada prijateljica, Dorothy Carroll, ki je izza smrti Katza vedno v strahu za svoje lastno življenje, se je zapala včeraj policiji in par ur pozneje je bil aretiran spekulant Hal Hail, ki je priznal, da je bil malo pred umorom pri Katzu.

Carroll je povedala nadalje, da je dobila telefonsko svarilo od nekega moškega, da bo deležna iste usode, če ne molči. Govornik po telefonu je bil isti človek, katerega je Katz že nešteto krat oslepil v trgovini in celo v ljubavnih zadevah, in Katz je priznal svoji prijateljici, da je v strahu za svoje življenje. Tudi drugim prijateljem je priznal, da mora poravnati visoke račune za demante in bisere, da pa nima denarja. Preiskava je dognala, da ni bil nikdar v zadregi za demante, a za

ŠPANSKI VSTAŠI VZNEMIRJAJO PARIZ

Španski vstaši delajo Franciji velike preglavice. — Francozi jih nčeejo izročiti Špancem, a tudi ne žele biti njih zavezniki. — Številni so bili izpušeni. — Koncem tekočega leta bo marokanska ekspedicija oficijelno zaključena. — Vstaši morajo zapustiti deželo.

Pariz, Francija, 13. novembra. — Španski revolucionarni, posebno pa par ducatov onih, ki so bili ujeti pretekli teden na meji, dočim so skušali priti preko meje ter zanetiti ustajo proti španskem direktoratu, so pravcata nadlega za Francijo.

Liberalne francoske oblasti niso pripravljene izročiti teh revolucionarjev reakcionarni španski vladi. Na drugi strani pa morajo Francozi pokazati Španci, da ne ščitijo namenoma vstašev, in da jim ne dovolijo, da bi ustanavljali v Franciji svoje glavne stane.

Cele tolpe teh vstašev so bile povedene na rob departamentov, v katerih so bili zajeti in dalo se jim je osem dni časa, da zapuste deželo. Številni so odpotovali v Belgijo. Francozi pa ne morejo ugotoviti, koliko nadaljnjih se je splazilo skozi gorske prelaze nazaj na Španko.

Meja je dvojno zastražena in vsi potniki, ki odhajajo na Španko, so pod strogim nadzorstvom.

Izvedlo se je danes, da je več kot tisoč Špancev zapustilo Pariz, da se udeležijo revolucionarnega poskusa, ki pa se je izjalovil. Nadaljni so prišli iz vseh delov Francije ter drugih evropskih dežel.

Povsem jasno je, da dela francoska policija razlike v pridržanju jetnikov, kajti večina teh je izpuščena in le malo jih pridržvi v ječi. Anarhističnih organ, La Libertaire trdi, da obstaja večina teh iz anarhistov ter dolži policijo, da grdo postopa z njih tovariši.

List je objavil živahno poročilo, temelječe na pismu, pisanem s krvjo, ki je dospelo iz ječe v Perpignan, kjer se nahaja največje število španskih revolucionarjev. Soglasno z anarhističnim organom je pisano pismo s palico na umazan kos papirja ter se glasi:

"Pet španskih jetnikov se nahaja v francoski ječi in grdo postopajo z nami. Oprostite nas!"

Berlin, Nemčija, 13. novembra. — Poročila iz Tetuana ugotavljajo, da sta Primo de Rivera, načelnik španskega vojaškega direktorata ter neki nadaljni poveljnik ugovarila, da bo marokanska ekspedicija oficijelno končana koncem tekočega leta.

Čprav pričakuje nadaljnih napadov Marokancev po zaključenju ekspedicije je Rivera prepričan, da jih bo Španci z lahkoto zavrnili. Rivera se bo vrnil v Madrid prihodnjega marca, ko bo izvoljen nov Cortes ter bodo zopet uveljavljene normalne ustavne razmere.

MARATONSKI TEKAČ ZNOREL

Budimpešta, Madžarska, 12. novembra. — Slavni madžarski maratonski tekač, Paul Kiraly, je na-

enkrat znozel ter letal popolnoma nag po ulicah. Policija ga je prijela ter zaprla v umobolnico. Tekoč, ki si je služil svoj kruh kot natak v restavraciji, je imel navado leteti vsaki dan dva kilometra, da ohrani svojo gibčnost.

Bolezen je najbrž posledica razsčarjanja, katerega je doživel pri Olimpijskih igrah.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče: JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$15.40 2000 Din. — \$30.60 5000 Din. — \$76.00
Pri nakazilih, ki znašajo manj kot tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni človekni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
200 lir \$ 9.90 500 lir \$23.75
300 lir \$14.55 1000 lir \$46.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Na posiljativce, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ

LIR dovoljujemo po možnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neopredeljeno; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnašanja računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roko.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687.

Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1925 je izšel. Cena 40c

"GLAS NARODA"

SLOVENSKE DAILY

Owned and Published by
Wayne Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Na leto leta volja izhaja na Ameriko	Za New York na leto leta	\$7.50
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
Na pol leta	Za inozemstva na leto leta	\$7.50
Na četrti leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Dajmo, brez plačila in osebno se ne pridružimo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tuči prejšnji bivalnik namna ni, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2575**ANGLEŠKI FAŠISTI**

Po vsem svetu se pojavlja bolezen fašizma. Anglija se ji je še najdalje ustavljala, pa se je ni mogla ubraniti. Tudi na njenem telesu se je razvila ta kužna buča.

Te dni so demonstrirali londonski fašisti na zgodnjem Trafalgar Square.

Boječ se, da bi angleški radikaleci ne priredili na Dan Premirja kakih demonstracij, so jih prehiteli ter odigrali svojo komedijo.

Poglavar angleških fašistov je general Blakeney. Možak se je tako zaveroval v Mussolinijevo slavo, da ne ve, kaj dela in kaj govori.

Ko je privedel svoje klaverne junake na Trafalgar Square, je potegnil britko sabljo te napovedal boj "inozemcem, ki izpodkopljujejo angleško ustavo" ter zahteval naj vlada vsako radikalno demonstracijo nasilno zatire.

Angleško fašistovsko gibanje je primeroma še mlado. Angleški fašisti so ustvarjeni po Mussolinijevem vzoru in nosijo celo tako uniformo kot jo je Mussolini predpisal svojim kinavecem.

Prisega angleškega fašista se glasi: — "V božjem imenu svedčano prisegam, da bom ščitil Njegovo najvišje in najboljšo Velikanstvo, kralja Jurja V., njegove potomce in angleško kraljestvo.

"Prisegam, da bom to delal brez vsakih osebnih koristi. Prisegam, da bom podpiral fašiste v njihovem težkem boju proti vsakemu izdajalskemu in revolucionarnemu gibanju, katerega cilj je strnoglavit kralja."

Tako približno so prisegali tudi Mussolinijevi maršalki ter dovedli Italijo na rob propada.

Odstop delavske vlade in nastop konservativcev je okreplil angleške fašiste.

Njihov cilj je zatreti vsako delavsko gibanje. Ni dovolj, da so delavci brez politične moči. Ne, tudi v drugih ozirih ne smejo imeti nobene odločilne besede.

V to svrhu bo pa treba, sglasno z generalom Blakeney-em, velikih bojov in velikih žrtev, da bo končni cilj uspešno dosežen.

MacDonald je skušal hoditi pot sprave in medsebojnega prijateljstva. Angleški fašisti, ki so orodje kapitalističnih vladarjev Velike Britanije, pa skušajo vsiliti delavcem boj.

Če bo delavska zavest že vsaj deloma popolna, je izključeno, da bi bili fašisti zmagovalci.

Dopisi.**Sheboygan, Ws.**

Bela žena se je zopet oglasila v naši naselbini. Ugrabila nam je rojaka John Koejančiča, v starosti 56 let. Pokojnik je bil doma iz fare Šmarjeta, na Dolenjskem. V Ameriki je bival več let. Bil je vedno dobre volje in vesel, s čimur si je pridobil veliko prijateljev. Tukaj ne zapuša nobenih sorodnikov, v stari domovini zapuša ženo in pet otrok.

Pokojnik ni bil zavarovan za slučaj smrti ali bolezni, pri nobenem društvu. Razmere, ki so dandanes v tej deželi, so krive, da ni imel pokojnik prihrankov, ki bi pokrili stroške za pogreb. Preostajalo ni drugega, kot se obrniti na dobra srea naših rojakov, ako smo hoteli, da se ga dostojno pokoplje. Kako prijetno je tako kolektanje, ve le tisti, ki je to že skusil.

Žalosten in redek je dandanašnji tak dogodek, toda tu in tam se še vedno primeri med nami. Rojaki, naj vam bo ta slučaj v svabilo. Tisti, ki še niste zavarovani, pristopite k enemu ali drugemu društvu pri prvi priliki. Prihranite tistim, ki jih zapustite, sitnosti in sebi pramotu s tem, da boste zadostno preskrbljeni vsaj za slučaj smrti. Noben izmed nas ne more vedeti, kje in kdaj ga lahko pograbijo bolezen, ali ga zaloti nesreča ali pa pohere smrt.

Vsak izmed nas si lahko v duhu predstavlja posledice, ki nastanejo v takem slučaju. Naši rojaki so sicer dobrobrani, toda v takih slučajih ima vsaki na ustnicah izraz, zakaj pa ni pristopil k društvu, ko jih je vendar vesplošno. Vsak daruje par centov za pogreb v takem slučaju le radi tega, da se ohrani pramotu eele naselbine, da bi se pokopalo rojaka nedostojno. Vsi tisti, ki še niste pri tem ali onem društvu, premislite to, dokler je še čas.

Vzemimo slučaj Koejančič. Ako bi on bil pri društvu, bi bil mogoče še danes med živimi. Potrebno je bilo podvzeti operacijo. Ker ni bilo denarnih sredstev, se to ni zgodilo. Ko je nastopila smrt, je bila policija takoj na mestu in zaplenila vse, kar je imel, dasi je bilo to le par delavnih hlač. Ko so uvideli, da tam ni nobene vrednosti, ki bi pokrila pogrebne stroške, bi ga bili pokopali nečastno za nas vse Slovence. Marsikateri rojak pravi dokler je zdrav in čil: Devaj denar na banko, ki bi ga moral plačati za mesečno pri društvu, pa boš preskrbljen za vsak slučaj. Da žali Bog, tako je rekel tudi pokojni Koejančič, česar pa ni storil. Vzemite svinčnik v roko, računajte kako dolgo morete vi plačevati vašo mesečno družstvo, da plačate današnje visoke pogrebne stroške. In, ali ste vi gotovi, da vam se kaj takega

POMNITE

Ena izmed največjih prednosti uporabe Bordenovega Evaporiranega Mleka je, da ga lahko kupiti v količini in ga imate, kadarkoli ga rabite. V zaprtih konvah se ne bo skisalo pa naj bo vreme tako ali tako.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom, nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

Peter Zgaga

V zadnji Edinosti sem čital debelotiskani izbruh, da mora imeti Koverta dnevnik.

Zahteva je utemeljena z dejstvom: Jednote imajo glasila, katero dobiva vsak član. Potemtakem mora imeti Koverta dnevnik, katerega bi dobival vsak slovenski župljan v Združenih državah.

Dokaz je navidez logičen, v kolikor je Koverta prizadet. Slovenska javnost v Ameriki je pa sreči drugačnega mnenja.

Sicer mo pa takih naznanil v Kovertinem listu že vajeni.

Tako naznanilo pomenja, da bo začela Edinost v kratkem izhajati dvakrat na teden.

Potem pa enkrat na teden. Kmalu nato bodo pa izgubili ameriški Slovence svoj funny časopisček.

Newyorška zlahta ne bo mogla zalagati. Tudi nji zmanjkuje kuriva za Dim.

Nace bo kmalu zaorgljal: "Kak lušno je b'lo, k' so še rožice b'le..."

Porota je oprostila kongresnika Hilla, ki je delal doma opojno pi-jace.

Poroti ni kazalo drugače. Za božjo voljo, kam bi pa prišli sodniki, če bi hoteli vsakogar zapreti, ki ima v kleti razen premoga še kako drugo gorkoto.

In kam bi prišli ljudje, če bi ne imeli razen premoga nobene druge gorkote.

Nekateri zakonski možje so jako čudni.

Poznam enega, ki samo takrat poljubi svojo ženo, kadar hoče imeti od nje denar.

Njegova žena je popolnoma zadovoljna, srečna in vesela.

Baš zadnjič je rekla svoji prijateljici:

— Oh, ta moj dedec, zmerom me kušnje...

V vsaki državi imajo zastopniki naroda, združeni v celoto, svoje ime.

Ta celota se imenuje v Ameriki kongres.

V Angliji ji pravijo parlament. V Jugoslaviji ji pravijo narodna skupščina.

Na Bolgarskem ji pravijo so-branje.

Na poljskem jo imenujejo se-menj.

In beseda semenj se mi zdi še najbolj primerna.

Nevaren prostor na osmi cesti je pa res kot zaklet.

Prejšnji teden je cerkveni kolektor tako strahovito pretepel svojega zlahtnika, da bo poškodovan za vse življenje, če bo sploh pri življenju ostal.

Kolektor je bil stavljen pod dva tisoč dolarjev jamštine.

Ne bom rekel, da newyorški gospod svoje župljane kaj slabega uči.

Vsakdo, ki pozna razmere, mi bo pa pritrdil, da ljudje, ki ne hodijo na Osmo, niso zmožni kaj takega kot so zmožne nekatere ži-vine, ki zahajajo tja.

Dne 12. novembra s parnikom "Mauretania": Joe Blokar iz Cleveland, O., v Brezovica, V. G.

Orla

se ne sme na Švedskem po vladnem ukaz iz dne 15. oktobra do konca 1926 ne ubiti in ne ujeti to velja za navadnega orla, za takozvanega kraljevskega orla in pomorskega. Orla so sme ustreliti samo tam, kjer udara v kanečka dvorišča ali vrtove in dela škodo, toda le z oblastnim dovoljenjem.

Okrađen železniški bufet

Delavec Ivan Simončič je vložil v železniški bufet v Brezicah ter odnesel raznega blaga, sardin, likerjev in cigaret v vrednosti 4 tisoč dinarjev. Izgrnil je brez sledu.

Jugoslovanska

Ustanovljena l. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd Street, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 413 — 18th Ave., Mar-duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOSE V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 608 Grant Street, Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZEASNIK, Room 306 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišica spravevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za oblen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Novice iz Slovenije.**Vlom na Lescach.**

Dne 15. okt. je bilo vlomljeno v gostilniške prostore g. Rudolfa Medveda na Lescach. Tat je odnesel nad 3000 Din vrednosti.

Poročil se je

na Bledu dr. Rudolf Adamič, sod-nik v Mariboru, s Miloško Koder-mano iz Vel. Pirešice pri Celju.

Smrtna kosa.

Te dni je preminul na Dunaju Rudolf Lokaj, ravnatelj pomož-nih uradov v pol. Pokojnik je bil izvrsten uradnik in zaveden na-napredniak. Naj mu bo lahka zemlja v tujini. — V Cerici je umrla J. Srčna Žilavš, vd. Božko, soproga prof. Frana Ži-daršiča in tašča pred kratkim umrlega ljubljanskega odveta-nika dr. Josipa Lavrenčiča. — V Lu-čah je umrl dne 21. okt. 36 letni trgovec in gostilničar Anton Be-sin. Pokojnik je služboval poprej dolgo let v Celju v vojaški službi.

V Trzinu je umrl, zadet od kapi, starešina tržiških Slovencev Riko Mally, tovarnar in davčni kontrol-ler v nok Kot davčni uradnik je služboval v številnih krajih širom Slovenije, med drugim v Črnom-lju, Mokronogu, Logatcu, Kamni-ku in Ljubljani. Povsod se je ži-vano udeleževal društvenega in družabnega življenja. V Ljublja-ni je spadal med najboljša bari-toniste "Glasbene Matice". Tili kot 60 letnik je še vedno nastopal pri koncertih Slov. bral. društva v Trzinu.

Umrli v Ljubljani.

Vinko Mavrič, knjigovodja, 37 let. — Ana Keržič, žena magistr-nega oficijala, 40 let. — Ivan Ja-nežič, mesarjev sin, 10 mesecev. — Gabriel Vidmar, rojenec, 6 tednov. — Marija Vrstovšek, žena gledali-škega uslužbenca 46 let. — Iva-na Cesar, nadkurjačeva žena, 47 let. — Ivan Mauser, trgovski pot-nik, 46 let. — Ferdinand Pipan, trgovec, 37 let. — Radoje Četko-vič, črninkov sin, 10 tednov. — Helena Zelene, hiralka, 46 let. — Lovro Krmeč, pivovararniški de-lavec, 29 let. — Ivana Oman, no-vorojenka, 1 ure. — Franciška Doberšek, zasebnica, 18 let. — Mi-hael Paulin, sin bančnega uradni-ka, 4 ure. — Antonija Zontar, de-lavčeva žena, 33 let.

Požar v Kandiji.

V Kandiji pri Novem mestu je izbruhnil v hiši strojarja Jakoba Planinška požar. Pogorela je vsa notranjost poslopja in strešni stol-ter večja množina žita, sena in desk. Škoda je znatna, vendar je krita z zavarovalnico. Požarna bramba je požar lokalizirala.

Posledice alkohola.

Dne 26. ok. zvečer se je nahajal posestnikov sin Miha Božič iz Gro-supelja s svojim bratom Alojzom v gostilni Gorenjak na Frankolo-vev. Ko sta se brata vračala pro-ti domu, ju je napadel Miha Po-birk, posestnikov sin iz Frankolo-vega ter je z nožem težko poško-doval v prsa Miha Božiča. Brata Alojzija pa ranih na glavi. Povod k temu surovemu činu doslej še ni znan. Težko poškodovanega Bo-žiča so prepeljali v celjsko javno bolnico.

Vlom pri Brežičah.

V noči 18. na 19. okt. so prišli okoli 10. ure zvečer k posestniku Staniču na Vrheh, ko so domači trdno spali, tatovi. Iztrgali so za-marečno okno z obodom vred iz-stene, ter vdri skozi odprtinu v sobo, kjer navadno nihče ne spi. Poharili so vse, kar jim je prišlo pod njihove dolge prste. Domači-nom ni ostalo drugega, kakor ne-kaj vsakdanje obleke. Ukradeno blago so naložili na voz, ki so ga imeli s seboj. Sodi se, da jih je bilo nad deset, kar je povedal ne-ki čevljar, ki je prišel mimo po ce-sti. Tudi od njega so zahtevali de-bolnico.

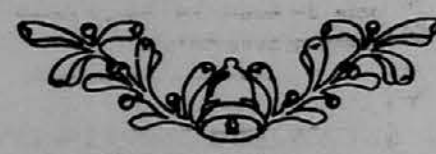
Kakor običajno, hoče se tudi letos večina našega priseljenega naroda spominjati svojih dragih v domovini v večjim ali manjim božičnim darom.

Razum že znane točnosti pri vseh bančnih poslih, posvečuje naša banka posebno pažnjo izvrševanju božičnih denarnih darov.

Naše izborne zveze v stari domovini omo-gočijo nam izvrševanje vseh naročil brzo, toč-no in po najnižji ceni.

Rad tega Vam priporočamo, da se za vse Vaše božične pošiljke že zdaj obrnete na nas ter tako zagistate pravočasno izvršitev Vaših naročil, ker se bodo, kakor vsako leto, pošiljke jako nakopičile.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Božične denarne pošiljke!**Brza in točna postrežba!****Najzmernejše cene!**

Zagonetno, toda resnično.

Zalostna usoda švedskega priseljence.

Malo po koncu Državljanske vojne je prišel v to deželo mlad Šved, ki ni primesel s seboj ničesar drugega kot por močnih rok ter voljo do dela. Niti izdaleka ni domneval, da bo postal temelj ene najbolj značilnih sleparij modernih časov in da se bodo po njegovi smrti prepirali narodi za njegovo lastnino.

Mladi Šved se je pisal Ebbe Peterson. Sreča mu je bila mila in v poteku let je nakupil precejšen kompleks privatne lastnine v New Yorku, nerazvito zemljo, kajti spoznal je, da bodo postala ta zemljišča v poteku časa še dosti vredna.

Tekom poletja 1888 je sklenil Peterson zadostiti svoji želji, katero je gojil že toliko časa ter obiskati staro domovino. Pred odhodom se je napotil k svojemu pravemu zagovorniku, Hoffmanu Brownu ter dal sestaviti dokument, na temelju katerega naj bi pripadala vsa njegova lastnina v slučaju smrti njegovi ženi.

Dne 11. avgusta 1888 se je odpeljal Peterson s svojo ženo in otrokom, deset let staro deklico s parnikom "Geiser" v Kodanjski. Ni pa mu bilo usojeno, da bi zopet zagledal svojo domovino, kajti na višini Halifaxa je kolidirala njegov parnik v gosti megli s parnikom "Thingvalla" ter se potopil. Le štirinajst potnikov so rešili. Cela družina Petersona pa je utonila.

Peterson očividno ni obvestil svojih sorodnikov in prijateljev na Švedskem, da namerava priti domov na obisk. Poteklo je leto za letom, ne da bi kdo zahteval zase Petersonovo posest v New Yorku, ki so postajala v vsakim letom dragocenejša. V poteku let so parcelirali zemljišča, pojavile so se ceste s hišami, prodajalnami in celo lastnina Petersona je postala vredna več milijonov dolarjev.

V decembru leta 1905, sedemnajst let po tem, ko je Peterson utonil, je ponudil neki odvetnik, po imenu Hoffman Browne, nekega svojemu klientu, arhitektu Leitan, svoji dve hiši na Monroe Ave. v Bronxu na prodaj. Hoffman Browne je bil eden najbolj znanih odvetnikov mesta, v katerem je prakticiral celih pet in dvajset let. Študej pa je hotel, da je bil Levitan drugačen kot so povprečni ljudje. Nikdar ni mogel zaupati odvetnikom in prišel je poizvedovati, kdo je resnični lastnik hiš, katere mu je ponujal Brown. Pri tem je razkril, da je posestni dokument vkličen na ime Williama R. Huberta.

Postal je še bolj pozoren ter šel k okrajnemu pravdniku ter mu izjavil, da mu skuša Brown prodati zemljišča in hiše, do katerih nima nikake pravice.

— Neumnost, — je rekel okrajni pravdnik. — On prodaja za kakega svojega klienta. Zahtevajte navzočnost klienta in njegov podpis in nato se vam ne bo treba bati, da ste bili osleparjeni.

Nato je izjavil Levitan odvetniku, da je pripravljen kupiti hiši, če bo resnični lastnik hiš, Hubert, v njegovi navzočnosti podpisal dokument. Brown je obljubil, da bo Hubert prišel. Rekel je, da to sicer ni potreba, ker mu je Hubert izročil posestvo in pokazal je tudi tozadevno prenosno listino, da pa bo Hubert vendar prišel.

Vsak drugi človek bi se zadovoljil s tem ter bi bil prepričan, da ima Brown neoporečno pravico razpolagati s posestvom. Levitan pa si je ubil v glavo, da ne bo kupil, dokler ne vidi Huberta. Hubert pa je bil vedno in vedno preveč zaposlen, da bi prišel v urad odvetnika, in končno je šel Levitan zopet k okrajnemu pravdniku ter odločno zahteval dokaz, da so prenosni dokumenti pristi. Da ga pomiri, je izjavil okrajni pravdnik, da bo povabil Browna in Huberta.

Okrajni pravdnik je že več let poznal Browna ter ni vsled tega niti izdaleka sumil, da je splošno znani stari odvetnik eden najbolj pretekanih in značilnih hoštaplerjev. Odvetnik je bil zelo ogorčen, ko je bil povabljen ter izjavil ener-

gično okrajnemu pravdniku, da ne more obstajati niti najmanjši dvom glede pristnosti dokumentov ker jih je podpisal neki notar, poi menu Brame von Hubert.

Dejanski pa je bila cela zadeva drzen bluff odvetnika. Pričakovano je, da bo kak detektiv okrajnega pravdnika poslan k Brameu, da ugotovi pristnost izjav odvetnika. Mesto tega pa je poklical okrajni pravdnik Bramea v svoj urad in tam je identificiral notar Hoffman Browna brez pomisleka kot moža, ki je podpisal različne dokumente v imenu Huberta.

— To mora biti pomota, — je zagotavljal ogorčeni odvetnik. — Zakaj naj bi pa pač ponarejal ime Huberta?

Pripovedoval je, da je Hubert bogat lastnik rogov, ki je nakupil dosti zemljišč v New Yorku ter ima svoj urad v takozvanem Flat Iron Building.

Poizvedovanja v tem poslopu pa so ostala brezuspešna, kajti tam ni bil znan noben človek po imenu Hubert. Kljub vsem poskusom, da pojasni svoje čudno postopanje, je bil Brown aretirar ter obtožen ponarejanja.

Aretecija odvetnika Hoffman Browna je povzročila v New Yorku veliko senaziljo. Zahtevalo se je tako visoko jamščino, da je ni mogel takoj položiti in dočim je sedel v ječi, je dal okrajni pravnik preiskati lastninske pravice zemljišč, katere je skupil Brown oproti.

Najprvo se je izkazalo, da sta bili obe hiši, kateri je hotel Levitan kupiti, prvotno lastnina Ebbe Petersona, ki je utonil leta 1888 pri potopu parnika "Geiser". Nato se je izkazalo, da je bila vsa lastnina Petersona prepisana na ime nekega Ignatiusa F. O'Rourke. Ta prenosni dokument je bil datiran z dnem 22. julija 1888, torej dva tedna pred odpotovanjem Petersona, a bil šele dne 3. julija 1899, torej enajst let po smrti Šveda vkličen v uradni seznam. Dokument je vložil in podpisal kot priča Hoffman Brown.

Nato se je ugotovilo, da je imel skrivnostni O'Rourke dvojni title na dragoceno posest Petersona, kajti leta 1896 je bil vložen dokument, s katerim se je prepisalo lastninske pravice na nekega John Kellyja, ki jih je nato zopet prepisal na O'Rourke. Vse te dokumente je podpisal Hoffman Brown kot priča.

Na dan se je spravilo nadaljnje prenosne listine. O'Rourke je prenesel lastnino Petersona na nekega William Collitona, ta zopet na nekega John Garretsona, ta na Benjamin Freedmana in Freedman na Williama Huberta, kojega imajo najprvo vzbudilo komu Levitan. Vsak posamezni dokument je nosil podpis Hoffman Browna, kot potrebne priče.

Kdo so bili ti ljudje, Kelly, O'Rourke, Garretson, Colliton, Freeman in Hubert? — se je vpraševal okrajni pravdnik ter razpolagal detektive, da izprašajo vsako osebo s takim imenom v New Yorku, a nikogar ni bilo mogoče najti, ki bi kaj vedel o tej kupčiji ali ki bi podpisal kak sličen dokument. Brez dvoma so obstajale te osebe v fantaziji Browna.

V resnici je bila stvar strašno enostavna. Hoffman Brown je naravnost spoznal, da nikdo ne raka mira posesti Petersena. Hitro je ponaredil dva lastninska dokumenta, enega s podpisom namisljenega dediča, drugega s podpisom Petersena samega. Nato je posestvo izročal pol ducatu namisljenih oseb, dokler se ni čutil varnim ter pričel prodajati posestvo utopljence kot da so njegova last. Načrt se mu je izjalovil izključno le raditega, ker je bil Levitan izvanredno previden in ker ni zaupal odvetnikom iz principa.

Tedaj pa se je pojavil zvanredna okolščina. Hoffman Brown je bil obtožen, da je ponaredil podpis Williama Huberta. Če pa je obstajala ta oseba le v domišljiji Browna, ni mogel izvršiti s tem ni-

Jaz jih ljubim!

"Kadarkoli napolnim kovčeg ter se odpravljam na potovanje, nikdar ne pozabim skatljati HELMARS kajti nikdar nisem bolj vesel kot če čitam list in kadim HELMARS."

Resnično veselje in užitek pri kajci cigaret vam da edinole turški tobak značilen, mil in sladak. — HELMAR turške cigarete so iz čistega turškega tobaka ter zadovolje vsakega kadilca.

HELMARS so popolnoma čiste ter so v lepenkastih skatljah, da se ne lomijo.

Kot drugi, boste z veseljem začeli kaditi turške.

To in ono

79 žen in 184 otrok.

kakega zločina, kajti nikdo bi ne mogel ponarediti podpis človeka, ki sploh ni nikdar obstajal.

Hoffman Brown pa se ni poslužil te značilne obrambe. Vstrajal je pri trditvi, da je Hubert v resnici obstajal, da pa je izgubil iz neznanosti razlogov. Zagotovil je nadalje, da je oglaševal v listih ter iskal dediče Petersena in da se je oglašil neki mož, po imenu Carke, ki je nato prepisal posest na skrivnostnega O'Rourke. Povsem naravno pa ni mogel nobenega teh mož, ki so živeli le v njegovi domišljiji, privedi pred sodišče ali navesti njih naslovov. Porotniki so potrebovali le pet minut, da so ga spoznali krivim in famozni odvetnik je moral za dalj časa romati v ječo.

Posestvo Petersena je bilo tako dragoceno, da so se po procesu proti Brownu vsesplošno oglašili dediči. Švedska je zahtevala zase lastninske pravice in tudi danska vlada je uveljavila svoje zahteve, kajti obe državi sta trdili, da je bil Petersen državljan dotične dežele. Prijavilo se je tudi cel ducalet oseb, ki so najele odvetnike, da zastopajo njih zahteve glede lastnine, katero so prevzeli newyorške oblasti. Cela leta je trajal boj pred sodišči, a nikdar se ni našlo resničnih dedičev dragocene zapuščine Petersena.

Po procesu se je izkazalo, da je Hoffman Brown iznašel tudi dediče drugih nereklamiranih zapuščin in da je dejanski dobil del zapuščin oblasti, ker so se date slednje popolnoma prevariti od dokupiteljev, katere je izstavil Brown obhajala ta oseba le v domišljiji Browna, ni mogel izvršiti s tem ni-

Par koristnih nasvetov.

Račun o dohodkih in izdatkih.

Navadno je skrb za zaslužek stvar moža, toda ženi pripada važna naloga, da pridobljeno po možnosti ohrani in pravilno, zmerno in primerno uporablja. Zato bodi gospodinja prav posebna skrb, da z delom s svoje strani pametno varčnostjo pospešuje domače blagostanje in se z ljubeznijo trudi svojim domačim urediti prijetno družinsko življenje.

V prvi vrsti mora gospodinja napraviti pravilno razmerje med dohodki in izdatki. Dobro mora videti, kaj in koliko od pridelkov ali od zaslužka sme porabiti za dom. To ni potrebo le tam, kjer bi dnevnih preobilnih izdatkov pripeljal naravnost v pomanjkanje, ampak tudi pri premožnih hišah. Potrebe se navadno tudi večajo z dohodki in vsaka gospodinja lahko sama poskusi, da se z vsakim novim dnem v gospodinjstvu pokažejo nove potrebe. V resnici bogati so tam, kjer pridobijo več kot pa porabijo. V tem smislu more biti bogata tudi ona gospodinja, ki pri sicer skromnih sredstvih dene na stran za slabe čase, bolezni in nezgode.

Kot dohodke v gospodinjstvo uporabi je šteti le one, ki jih gospodinja z gotovostjo pričakuje. Pri menjajočih se pridelkih, različnem zaslužku in negotovih dohodkih je treba računati na najnižjo vsoto, ki jo sme porabiti in še od tega je treba odšteti davke, zavarovalnino in podobno. Zato morata za dohodke pač vedeti oba, gospodar in gospodinja, se posvetovati o uporabi in natančno določiti, kako se bodo porabili. Zelo slabo gospodinjstvo vodi ona gospodinja, ki brez vsakega premisleka razsipa in porablja pridelke in druge dohodke brez vsakega preračuna kar tja v en dan.

Od celotnega letnega dohodka, ki ga gospodinja z vso gotovostjo pričakuje, določi potem postavke za trgovino, obleko, perilo, po potrebi za hrano, drva, semena itd. pri čemer pa ne sme dohodkov do zadnjega izčrpati. Na noben način naj ne kupuje stvari, ki jih ne more plačati. Zelo naj se varuje tudi izposojanja bodisi denarja ali katerekoli blaga. Le v izrednih slučajih, ko si ne more drugače pomagati, bi si smela kaj izposoditi, a prva skrb ji bodi, da izposojeno čimprej vrne.

Ako se je gospodinja primerilo da je prekoračila tedenski ali mesečni proračun, naj se takoj potruditi to izravnati, pa najsi bi bilo treba poklepati tudi moža na pomoč. Če namreč pri enakih prejemkih prihodnjega tedna ali meseca plačuje nazaj, bo prihodnjič še večje zagata in iz neprimlik ne more več. V tem slučaju bo pač gospodar pustil kakšne izredne osebne izdatke, ali uvidel varčnost ob nepravem času, da pomaga gospodnji iz zadrege. Važno je, da gospodinja plačuje vse račune sproti: delavci so potem točnejši, a tudi cenejši.

Pri naročilih pri raznih obrtnikih naj se ne zadovolji le s splošnim zagotovitvijo "bo čisto počeno", temveč naj zahteva točen proračun. V splošnem pa naj ne gleda na najnižje cene, ker pri izredno nizkih cenah je treba računati tudi na izredno slab material. V njem korist je tudi, ako se pri naročilih iz svojega gospodinjstva drža stalnih rokodelcev, ki se pri stalnih naročilih tudi mnogo bolj potrudijo pri izvršitvi dela.

V poletnih mesecih, ko se navadno cene za hrano znižajo, ko se ne porabi toliko za razsvetljavo, naj gospodinja prebitek denarja ali izkupiček za razne pridelke porabi za nabavo zimskih oblek in perila, ki je navadno v teh mesecih ceneje kot pa v zimski seziji. Tudi prvi pomladanski meseci, ko se navadno ne kupuje mnogo za naprej, so pripravi na dokupovanje perila in podobnega.

Novo ustanovljeno gospodinjstvo naj se vselej pričinja skromno; kajti veliko lažje je gospodnji vse izboljšati, če ji dovolijo sredstva, kakor pa že pričeto obilico naenkrat skriti. V kmečkih gospodinjstvih, kjer se vse potrebuje za dom doma proizvaja, je

prav tako svariti pred razsipavanjem. Gospodinja mora vedeti, da so to obresti od v domači grudi naloženega kapitala.

Ako le more, naj gospodinja, zlasti ob začetku, zapisuje vse dohodke in izdatke, kajti od pravilne uporabe dohodkov v gospodinjstvu zavisí splošno družinsko blagostanje.

Podoba in mavca

očeš najboljše, ako se jih ne dotakneš niti s krpo, niti s čopičem, temveč prah enostavno izpihaš. Nato vzemi malo mavčeve moke in bombaž in potresi z njo prav dobro podobo. Obriši jo s čedno plateno krpo, s čopičem pa udrgni moko v razne dolbine.

Svežost kvasa

poskusi, ako daš kosček v posodo z vročo vodo. Dober kvas ostane na površini, slab in star pa pade na dno.

Žaltovo olje zopet napravi užito

ako kaneš vanj par kapljice solitrovega cveta; nato ga deni 20 minut v vročo vodo, da postane gorko, a ne vroče, ko se olje shladi, dobi zopet okus svežega olja.

Moravska juha

Kupi za par centov. (za šest oseb) telečjih kostih in jih kuhaj 2 ure z eno osminko fine kaše in kosčkom dobrega masla. Potem pasiraj in serviraj s praženimi žemljami.

Usnje pri čevljih ne poka

ako čevlje dobro ogreješ z rječnim oljem. Jaz umijem vsakih 14 dni voščilo s čevljev z vodo in čevlje dobro namastim z rječnim oljem. Na to mastilo se voščilo najlepše prime. Nekateri namažejo čevlje z vazelinom, ki napravi usnje sicer mehko, a ga razje in zažne pokati. Vsaka gospodinja naj tudi preprovo svoji služkinji vlijeva v voščilo kis, ki sicer povzroča tesk, a umičuje usnje.

Motno pohištvo zopet osvežiš

oziroma odstraniš pege, ako pomočiš krpo v mešanico olja in kisa (več kisa), potegneš s krpo po pohištvu in z drugo suho krpo zbržeš. To sredstvo je bolje od brunolna, ki napravi pohištvo pegasto ter ga le spretne mizar lahko pravilno uporablja.

Zvapnenje žil vsled prenapornosti.

Med mnogimi vzroki zvapnenja žil igra brezdvomno veliko vlogo prenapornost. Zvapnenje nastopi zlasti v tistih delih telesa, ki so najbolj izpostavljeni prenapornosti n. pr. v desnici pri desnih čarjih, pri duševni prenapornosti v možganih, in v srepu pri ljudeh, ki se mnogo razburjajo in duševno trpe n. pr. vsled nenadne smrti njim priljubljenih oseb ali vsled trajne žalosti itd. Mnogo ljudi umre, ker zahteva njih poklic veliko in naporno duševno delo (mrtvoud ali otprljenje sreca pri zdravniki, bankirjih, žurnalistih itd.) Vzročni pomen nervoznosti vplivov sledi iz eksperimentov, da morejo čisti dražljaji gotovega živca, n. pr. v obče znanega živca. Nervus ischiadicus v bližini njemu pripadajoče arterije povzroči izpremembe v kožicah glavne žile. Ko so prerezali živce, so našli odelbine cernih sten in tuintam, res nakopičeno vapo.

Nikoljaste predmete osvežiš

ako zmešaš špirit z žvepnenom kislino, pomočiš predmet 10—15 sekund vanj, poplakneš s čisto vodo in ga na posled položiš v očiščen špirit. Obrišeš z žaganjem ali mehkim platnom.

Herriotov slon.

V Indokini ima francoski ministrski predsednik Herriot prijatelje, ki so mu poslali 11 let starega slona. Težak je 1200 kg. Na svojem potu je pojedel 400.000 komadov banan in srečno prispel v Marseilles. Ministrski predsednik je oddal svojega slona v prehrano zverinjaku v Lyonu.

Policijska korupcija.

U Gradcu je bil nedavno s svojega službenega mesta suspendiran in izročen v disciplinarno preiskavo policijski komesar dr. Hampel. Vzrok temu dejanju je sledeč:

Neka cestna prostitutka je bila pri raciji prijeta in nato zaslišana od okrajnega nadzornika. Tekom preiskave pa je devojka težko obdolžila graško mravstveno policijo. Ironično je izpovedala, da se dekletom, ki so bila uradnikom uslužna, ni dogodilo ničesar, pač pa so bile kaznovane in celo pretepane one, ki se niso hotele udati. Okrajni nadzornik je napravil ovadbo, čim je dvajset zaslišanih prostitutk potrdilo resničnost izpovedi. Kontrola se je v uradnem lokaln zlorabljala. Policijski komisar dr. Hampel je zahteval v uradu, da se mu devojke udajo in jih opozoril, da jih le pod tem pogojem pusti na svobodo. Večina devojk, ki se je groženj "čednega komisarja" zbalala, je privolila v zahtevo.

Dr. Hampel, ki se je od navadnega kancelista povzpela na to odlično mesto, zanikuje svoja dejanja. Preiskava je v teku.

V splošnem je delovanje graške mravstvene policije bilo precej enostransko in pomanjkljivo. Na eni strani se je pri hotelskih racijah postopalo z vso strogostjo, na drugi strani pa se klatijo in vlačijo po Gradcu že leta dolgo in popolnoma nemoteno številne tajne vlačuge, tako na cesti kot v kavarhah.

Ruske anekdote.

Vrhovni kanonik A. Nariškin, ki je služil pri carju Aleksandru I., je bil sicer zelo iznajdljiv, dovipen in si je kaj rad pomagal v občevarjanju s dvornimi krogi z besedno igro, a sam se ni nikoli smejal. Nekeč ko je posetil Petrograd, prusi prične, je več dni tako deževalo, da princ ni mogel z dvorja. Carja je to zelo jezilo in zato se je posvetoval z Nariškinom, ali bi ne kazalo svetovati princu, naj opusti svoje politiziranje ob tako slabem vremenu.

Kaj še, vaše Veličanstvo, je odgovoril Nariškin. Princ vsaj ne bo mogel v Berlinu reči, da smo ga sprejeli suho.

Nariškin se je najbolj bal smrti. Ni trpel, da bi govoril v njegovi navzočnosti o smrti. Car Aleksander ga je hotel dražiti in mu je rekel nekeč: Danes sem s teboj tako zadovoljen, da ti obljubim: če umrješ, ti dam postaviti krasen spomenik.

Koliko pa mislite potrošiti zanj. Vaše Veličanstvo? — je vprašal Nariškin.

Zakaj te to zanima?

Rad bi prosil Vaše Veličanstvo, da mi podari ta znesek pred smrtjo. Priredil bi veliko svečanost in povabil tudi vas. Tako bi zabaval Vaše Veličanstvo boljše, nego svojo smrt.

Neki navihaneč, ki ga je imel Nariškin dolgo v želoču, je opazil nekeč komornikov oguljeni klobuk ter je nagovoril Nariškina:

Čujte, kako to, da se vaši klobuki tako hitro obnosijo?

Bržkone zatq, ker nosim svoj klobuk pod pazduho, vi pa na butici.

Slavni ruski igralec Peter Karatigin, znameniti komik in avtor mnogih komedij in vaudovillov, ni imel na glavi nobenega lasu. Nekeč je prišel na poti v gledališče v veliko gnečo. Tramvaj bi bil kmalu povozil na križišču nekega panta. Znanec, ki je videl to nevarnost, se je obrnil k Karatiginu, rekoč:

Za las je manjkalo, pa bi prišel nesrečnik pod tramvaj.

Karatigin je smel klobuk, pogladil si je krasno plešo in odgovoril:

Samo za las? Hvala Bogu, da nisem bil jaz v njegovi koži. Bil bi že mrtev.

Srebrna proka.

V Ljubljani sta obhajala prof. Alojzij Repič in Terezija Repič 25 letnico svoje poroke.

Še vedno je dosti lahkovernežev.

Prescott Jernegan je bil po poklicu duhovnik, ko je leta 1896. naenkrat objavil, da je imel tekom svojih počitnic v Floridi zelo pomembne sanje. — Sanjalo se mi je, — je pripovedoval svojim prijateljem, — da se nahajam v vodi morja velikanska množina zlata, deloma naravnega, deloma raztopljenega in da prihaja to zlato od zakladov, ki so se potapljali na morskno dno skozi generacije.

— Vsakdo ve, — mu je odgovoril eden njegovih prijateljev, — da vsebuje morská voda zlato. Predrago pa je pridobivati ga iz morske vode in stvar se nikakor neizplača. Če bi mogel kdo iznajti lahko in eneno metodo za prisobivanje zlata iz morske vode, bi lahko napravil velikansko premoženje.

— O tem se mi je ravno sanjalo, — je odvrnil Jernegan, — Videl sem celi proces, ki je dejanski skrajno enostaven. Če bi se mi nudila prilika, da ga preiskujem, sem prepričan, da bi postal neizmerno bogat.

Na ta način se je pričela ona značilna sleparija, ki je stala žrtve Jernegana neštevilne tisočake, kajti vse zlato, katero je kedaj pridobil, ni prišlo iz morskega dna ali morske vode, temveč iz žepov lahkovernih ljudi.

Izprva so se seveda številni ljudje norčevali iz tega načrta, a Jernegan je izjavil, da ne želi drugega kot da mu da kdo priliko poskusiti načrt. Napravil je svoj aparat za pridobivanje zlata ter objavil, da je pripravljen na poskusnjo.

V Connecticutu se je medtem že seznanil s par majhnimi kapitalisti in posrečilo mu se je zainteresirati za stvar tudi par ljudi, ki so uživali velik ugled v cerkvenih krogih. Te ljudi je povabil k preiskavi, ki naj bi se vršila na koncu nekega pomola. Kraj je sam izbral z svojimi pomočniki.

Jernegan je pokazal navzočim svojo "elektrolitično škaflojo" ter jo potopil na pomolu v vodo. Preje pa je položil žice iz platina — od obrežja pa do škafle, ki s eje nahajala na dnu morja. V mrzli decemberski noči so čakale priče demonstracije od solnčnega zatona pa do jutranje zore, med katerim časom se je nabiralo zlato v škafli pod vodo.

Zato se je dejanski nabralo, a ne na tak način kot so domnevale žrtve. Iz poročil, ki so bila objavljena dve leti pozneje, je razvidno, da se je spustil neki Fisher, tovariš Jernegana, na morskó dno v obleki potopilača, se približal škafli ter položil v slednjo nekaj zlatega prahu. Čisto živo srebro, katero se je položilo v škaflijo v navzočnosti žrtve, je vzel ven ter stavil na mesto tega nekaj živega srebra, ki je vsebovalo precej zlata. Ker je bila voda na dotičnem mestu precej plitva, ni bila stvar posebno težavna.

Ko so zjutraj potegnili škaflijo na površino vode, so rželi iz nje živo srebro, katero so pokazali kapitalistom. Preiskava je dognala, da je bilo zadosti zlata, da bi se rentiralo pridobivanje zlata iz morske vode.

Takrat pa je bil vzbujen povsem naravni pohlep kapitalistov. Videli so v tem neomejeno priliko, da se obogate. Domnevali so, da bodo lahko ustvarili "corner" na zlategem trgu. Mislili so, da bodo lahko proizvajali zlato v takih množinah, da bi ga lahko dobavljali ceneje kot železo. Najnovejša iznajdba je obljubljala onega najbolj presenetljivih dogodkov svetovne zgodovine, vsaj kolikor se tiče pridobivanja denarja.

Vprizorjenih je bilo seveda še več nadaljnjih poskusov v Narragansette Bay in drugih krajih. Nekateri najbolj pametni ljudje Nove Anglije so preiskovali aparat Jernegana in večina teh je kupila akcije družbe, ki je bila ustanovljena, da izkonišči novo iznajdbo.

Leta 1897. je bila oživotvorjena Electrolytic Marine Salts Co. s tvornico v North Lubec ter uradnimi prostori v Bostonu, Mass. Na čelu te organizacije je stal Prescott Jernegan. Neki kapitalist, po imenu Ryan, je dal na razpolago potreben kapital in kmalu nato je

bilo objavljeno, da je že dvajset takih strojev na delu, ki bodo proizvedli vsakih štiri in dvajset ur zlata v vrednosti več sto dolarjev. Za večje proizvajanje zlata pa ni treba nič drugega kot nadaljnjih strojev in obratnega kapitala.

— Povprečni dobiček, — je objavil slepar, — je do enega zrna zlata ter do dveh zrn srebra iz vsake tone morske vode. Vsako zrno zlata je vredno približno pedeset centov in vsled tega je v eni kubični milji vsebovanih približno sto milijonov vrednosti zlata.

Da se napravi sleparijo uspešno, je treba govoriti o svotah s številkami in to je Jernegan prav dobro znal. Vsi oni, ki so kupili akcije, da se z njih denarjem kupi nadalje stroje ter pridobi več zlat iz valov Passamaquoddy zaliva, so sanjali o naravnost upijanjljivih svotah denarja. Razumeli so tudi, zakaj je izbral tako oddaljeni prostor za pridobivanje zlata. Proces pridobivanja je moral ostati tajen in razventega je obsegala razlika med plimo in oseko celih dvajset čevljev, vsled česar so lahko stroji za proizvajanje zlata lažje delovali. Vsaj tako je pojasnil Jernegan stvar svojim ovčicam.

Celo nekega izdelovalca kemikalij v Bostonu se je na ta način povleklo za nos in sicer na tako temeljit način, da je kupil akcij za sto tisoč dolarjev ter napravil kraval, ko mu ni hotela družba več dati. Ljudje so skušali prekositi drug drugega v svojem prizadevanju, da se hitro obogatijo in cela zlata reka se je vsula iz žepov ljudi v žepe Jernegana, ne da bi prišla po ovinkih skozi morskó vodo.

Družba je bila po postavah družave Maine inkorporirana za deset milijonov dolarjev in delničarji so bili prepričani, da so njih interesi dobro zavarovani. Oborožena četa je patrulirala noč in dan ob pomolu tvornice in da se poveča skrivnost, so gorele luči v nekezi laboratoriju na strehi poslovnice celo noč in govorilo se je, da ustvarjajo kemiki družbe čudne mešanice, koje duh je bilo čutiti že od daleč. Velike denarne pošiljke so odhajale javno v Boston in v bostonskem uradu so kazali zlato kepo, vredno \$20.000, ki pa ni bila elektrolitičnega izvora.

Dne 7. februarja 1898 je objavila družba svoje prvo poročilo, iz katerega je bilo razvidno, da se je pridobilo v štirinajstih dnevih dva in devedeset unč čistega zlata. Nadalje se je trdilo, da so edini obratni stroški proizvajanje zadostne elektrike, par delaveev, kemikov in uradnikov in da se vsled tega lahko smatra pridobljeno zlato za čisti dobiček.

Akcie Electrolytic Marine Salts Co. so planile do naravnost neverjetnih višin. Med agenti te družbe je bil tudi eden najbolj uglednih mešanov Newberry-Porta, A. Sawyer. Ko je prišel pozneje meizogibni polom, si je mož tako gнал k sreči dejstvo, da je dal svoje ime za tako sleparsko podjetje, da je kmalu nato umrl.

Jernegan si ni niti malo pomišljal, da oskubne svoje najboljšje prijatelje.

Celo svoji lastni sestri je prodal akcije za \$800 in ta denar je predstavljal njene dolgoletne prihranke. Uboge vdove so naložile ves svoje denar ter ga seveda izgubile.

Vsled dogovora z družbo je dobil Jernegan pet in štirideset odstotkov dohodkov iz prodaje akcij. Pet in trideset odstotkov naj bi prišlo v blagajno družbe in dvajset odstotkov naj bi dobili akcijonarji.

Nato pa je prišel velik polom elektrolitične tvornice. Charles Fisher, ki je tako uspešno nosil v škafli zlate drobeče, je pogosto potoval v Boston in New York, da dobi potrebno zlato, s katerim se je uganjalo sleparijo. Nekega dne pa se je zakasnil na povratku iz Bostona in medtem je bilo inštaliranih sto novih strojev. V navadnih okoliščinah bi bil Fisher s svojim zlatom pripravljen pomočati proizvodno stroja z zlatom, da je iz gledalo kot da se je dejanski pri-

ZIMSKI ŠPORT.

Iz Neillsville, Wis., poročajo o navdušeni lovki Miss Dorothy Dixon, ki ustrela vsak dan ti dosti časa in mirno roko.

dobivalo zlato iz morske vode. Njegova odsotnost in obenem tudi odsotnost zlata pa je vzbudila sum nekaterih poštenih ravnateljev družbe in ko je čul o tem, je pobasal Fisher ves denar, ki ga je mogel dobiti ter se poslovil za francoski. Kmalu nato je tudi Jernegan hitro odpotoval v Evropo in tudi dva nadaljna sokrivca sta izginila neznanom. Tedaj pa je izbruhnil vihar.

Kljub temu pa je bilo še vedno dosti ljudi, ki so vrjeli v Jernegana ter bili prepričani, da je imel najboljše in najbolj poštene namene. Dejanski je poslal slepar iz svojega azila v Belgiji del zlata, katerega je vzel s seboj, da ustvari s tem utis poštenosti. Izkazalo pa se je, da je že več tednov pred polomom pripravil vse potrebno za svoj beg ter je bil tako pameten, da se je izogibal Zdr. državam. Na Dunaju se je uspešno boril proti izročilnemu postopanju. Nato je prišel potovati po kontinentu ter se krasno zabaval s svojim plenom. Konečno je prišel v Anglijo.

Sedaj pa pride najbolj presenetljiva plat cele zadeve. V Angliji je bila takrat ustanovljena sleparska družba, tudi za pridobivanje zlata iz morske vode, a s pomočjo povsem novega procesa. Jernegana je stvar seveda mikala in natančno je preiskal proces. Prišel je do prepričanja, da je ta družba pristna in da dejanski pridobiva zlato iz morske vode. Vsled tega je naložil slehri cent, ki ga je imel, v akcije te družbe. Na ta način je izgubil na isti način ves svoj denar kot ga je prisleparil.

Jernegana niso nikdar izročili pravici. Pozneje je odpotoval na Filipine, kjer je bil tako predzren, da je započel slično sleparijo, a ujel je le malo ljudi na svoje limanice. Na vsak način pa dokazuje ta slučaj, da ni krivično pridobljeno blago blagoslovljeno.

Priloge za letalsko zvezo med Rimom in Dunajem.

Inženir Junker, ki se je udeležil letalske tekme za italijanski pokal, je izjavil novinarjem v Pulji, da se bavi sedaj z ustanovitvijo družbe, ki naj uvede redno zračno zvezo med Rimom in Dunajem. Rekel je tudi, da se italijanski ministrski predsednik Mussolini popolnoma strinja z njegovim načrtom.

Smrtna kosa

Umrli je na Čeručah v star. 58 let tamkajšnji nadučitelj Ivan Cenar. Pokojnik je bil vzoren vzgojitelj in umen gospodar ter je užival daleč naokoli splošno poštova nje.

ALI VESTÉ, —

da je bil pozvan slovenski slikar Vavpotič v Beograd ter dobil naročilo naj naslika kralja in kraljico. Ali veste, da vam dajo Helmar turške cigarete kakovost, dočim vam da jo navadne cigarete količino? Z veseljem boste začeli kaditi turški tobak.

Krivo maščevanje.

Te dni kmalo po 7. uri zvečer je beograjski trgovec Nalović pravkar zapustil svojo trgovino, katero ima v Travniški ulici št. 1. Spravil je svoje ključce v žep ter krenil s počasnim korakom proti domu po Karagjorgjevi ulici. Ž njim sta bila žena in mali sinček ter vpokojeni polkovnik Lazar Matijević. Pri takozvanih Velikih stopnjah se je polkovnik ločil od ostalih ter šel svojo pot. Nalović z ženo in otrokom pa je nadaljeval pot proti domu. Ulica je bila prazna, mračna, meglena. Izpod neba je rosilo in razen orožnika, ki je vršil svojo službo korakajoč leno gori in doli, je bilo srečati na ulici re redko kakšnega pasanta.

Ko je Nalovićeva družinka prišla do kavarnice "Čokot", se je trgovec ozrl nazaj ter šepnil ženi na uho, da ga zasleduje njegov knjigovodja in tajni družabnik Ljubomir Kovačević. Par trenutkov nato se je tik za Nalovićevo glavno nekaj zasvetilo. Počil je strel in Nalović se je zgrudil na tla s kratkim pretresljivim krikom: "Joj meni, ubit sem!" Prepadena žena se je takoj sklonila k možu, toda v istem trenutku je storilec zbežal. S par koraki ga je dočela, ga prijel za desnico za vrat nohte ve roke pa mu je zarila v oči. Toda moški se je oprijemalke hitro otresel ter se ji izvil in začel bežati po ulici, ki se je razprostirala pred njim. Gospa pa je klicala: "Držite morilec!" To je čul orožnik, ki se je spustil v dir za beglim možem. Pri carinarici ga je dočel. Kovačević je držal v roki še vedno revolver, s katerim je hotel zbežati nekam naprej.

Ko je žandar izvil storilcu iz roke orožje ter ga s pomočjo nekaterih pasantov zvezal, ga je odpeljal v savamajski policijski kvart, kjer ga je takoj zaslišal komisar Djordjević.

Ko so Kovačeviću preiskali žep, so našli pri njem najprej zračno karto, na kateri je stalo: "Zaročena 10. avgusta 1924: Mira M. Petković in Ljuba Kovačević, Zaječar — Beograd". Poleg karte je ležalo pismo, naslovljeno na zaročence s sledečim tekstom: "Ko so me obkladali z najpoddnejšimi psovskami, si mi pisala takole: 'Zvesta sem ti bila doslej in tako ostanem. Mira'. Jaz ti sedaj odgovorjam: 'Zvest Tebi odhajam v večnost in v večnosti ostajam zvest Tvojemu srcu. Lj. Kovačević'. Poleg pisma je ležal drugi list, naslovljen na uredništvo beograjske "Politike". To pismo se glasi: "Izvršil sem česar ne bi storil nikoli. K dejanju pa sta me prisilila Nalović in njegova žena. Zaročen sem že dva meseca s hčerko ene najboljših in nauglednejših družin v Zaječaru. Nalović in žena sta proti meni spletkarila in lagala v mojo škodo. Zaročenka se mi radi tega sicer ni izneverila, toda Nalović in njegova žena sta prikrajšala mojo srečo kakor tega ne bi storil nihče." Poleg pisma so našli pri storilcu revolver tipa Browning, kaliber 7.65.

Policijski uradnik je nato zaslišal morileca, ki je razvil sledečo sliko svojega življenja:

"Rodil sem se v Gornji Dobrinji, ki leži v užiskem okrožju. Star sem 30 let ter živim že 18 let v Beogradu. Leta 1919 sem stopil k Naloviću v službo kot knjigovodja. Gospodar mi je zaupal. Bil sem marljiv in redan. Od novega leta dalje sem bil v trgovini kot tajni družabnik in Nalović mi je obljubil, da postanem pozneje tudi javen kompanjon.

Meseca avgusta sem se zaročil z Miro Petkovićevo iz Zaječara. Ona ima pol milijona dinarjev dote. Čim je Nalović izvedel za to, je takoj pritisnil name ter zahteval od mene, da vložim takoj po svoji ženitvi 400.000 Din. kapitala v njegovo trgovino. V plačile za to pa mi ni ponudil nikakih protigodnosti. Dolgo sva govorila o tem in naposled je zahteval od mene, da mu dam vsaj polovico zahtevanega zneska. Tudi tega sem se branil.

Ko je videl, da mu je nagovarjanje izpoddetelo, me je zatožil sodišču, da sem ga okradel. Zahteval je, da mu vrnem 57.000 Din., katere sem posodil iz njegove blagajne nekemu trgovcu z njegovo vednostjo. Sedaj pa se je delal kakor da sem mu jaz denar poveril. Očital mu je tudi, da živim razkošno in da kupujem dragotine. Preiskovalnega zapora, ki mi je grozil, sem se rešil samo na ta način, da sem podpisal menico, glasečo se na 100.000 Din., nakar sem se smel svobodno kretati.

Nalović in njegova žena pa sta spletkarila proti meni dalje. Nalović sta mojemu pobodočemu tustu na uho izmišljotino ter mu med drugim tudi prišepetavala, da sem se rešil sramotne ječe samo s podpisom visoke menice. Po drugi strani pa mi je sedaj nudil Nalović vse mogoče ugodnosti ter mi prigovarjal, naj samo podpisem pogodbo, da pristopim k njemu kot družabnik z 200.000 Din. trgovine. "Če ne storiš tega", je dejal, "bodi prepričan, da je tvoje življenje prečrtano. Sedaj izbiraj: ali hočeš 300.000 Din. zase in 200.000 za trgovino ter poleg tega še ženo! Če ne pristajaš na to, pojdeš v ječo!"

Na te pogoje nisem pristal. Bilo me je sram takega družabništva. Vendar sem molčal in šele te dni ko je prišel neki moj znanec iz Zaječara ter mi povedal, da so dospeli do ušes mojega dočega tasta čudne vesti o meni, sem se odločil, da se maščujem nad umazanim Nalovićem. Najprej sem začel obupavati in sem se hotel usmrtiti sam. Nocoj pa mi je slučajno prišlo na um, da bi bilo nesamopetno ugonobiti samega sebe, njega, mojega škodljivca, pa pustiti živga. In tako se mi je v glavi zmedlo, da sem izprožil proti njemu. Nato sem hotel skočiti v Savo. Nadaljevanje veste sami!"

Nalović, kateremu je šla krogla skozi tilnik, je umrl takoj po napadu. Ko je ležal v krvi na ulici, pa so ga spretni tatovi še okradli. Odnegli so mu polno denarnico. Kovačević se nahaja sedaj v preiskovalnem zaporu in čaka da pride pred sodišče. Seveda govori o njegovem slučaju ves Beograd.

Gledališče—Glasba—Kino

STOLETNICA SMETANE.

V nedeljo popoldne dne 16. novembra se bo praznovala v Metropolitani Opera House stoletnica slavnega češkega skladatelja Friderika Smetane.

Nastopil bo State Symphony Orchestra pod vodstvom Josefa Stranskega.

Smetanove skladbe so splošno znane. Najlepša je pa brez dvoma "My Fatherland" (Ma Vlast), katero je posvetil svoji domovini.

V nedeljo popoldne bodo na programu najlepše Smetanove skladbe. Na programu je tudi Dvorakova "Novi Svet". Vsak prijatelj glasbe naj bi se udeležil tega praznovanja. Počastil bo spomin velikega češkega skladatelja, obenem bo pa imel tudi velik duševni užitek. Cene so zmerne.

Izjava ruskega zunanjega ministra.

Te dni je imel Čičerin, ljudski komisar za vnanje zadeve, veliki ekspeze pred izvršnim kongresom Unije socijalističnih sovjetskih republik o mednarodni situaciji.

V preteklem letu, je dejal Čičerin, sta Curzon in Poincare vodila sistematično agresivno politiko na pram sovjetom, letos je del sil priznal sovjetsko Unijo in upamo, da se normalni odnosi obnovijo v kratkem tudi s Francijo. Poudarja pa še enkrat, da more biti govorila le o brezpogojnem priznanju, brez komecelj v zadevi dolgov. Kar se tiče diplomatskih obnov z Mađarsko, izjavlja Čičerin, da ne obstoja nikaka vojaška pogodba, kakor se je pisalo po Evropi, niti s, niti s kako drugo državo.

Kot neugoden dogodek za sovjetsko politiko je navedel Čičerin padec delavske vlade na Angliškem, zlasti ker je nedvoumno, da je Mac Donald padel v veliki meri baš vsled sklepa sovjetsko-angleške pogodbe. V vrsto pasiv za Rusijo navaja Čičerin ofenzivno svetovnih imperialistov zoper sovjetsko Unijo, osobito pa mahinacije nekaterih gospodarskih in političnih skupin v zapadni Evropi zoper Rusijo. V to vrsto spadajo tudi homatije v Gruziji.

Vendarle konstatira Čičerin, da ako se pretehtajo pazljivo aktivna in pasiva sovjetske politike, je treba priznati postopno naraščanje sile Unije socijalističnih sovjetskih republik.

V ostalem je Čičerin dejal, da Davesov reparacijski načrt močno ogroža politično neodvisnost Nemčije. Naposled je izrazil mnenje, da bo tudi Japonska uvidela velike koristi, ki bi jej potekle iz slične pogodbe s sovjetsko vlado, vendar je pri tem naglašal, da se Rusija ne more odpovedati svojih pravic do vseh naravnih bogatstev, brez izjeme, v severni polovici otoka Sahalina. In h koncu je Čičerin izrazil simpatije sovjetske vlade mlademu Orientu ter podčrtal mednarodno važnost kitajsko - sovjetskega prijateljstva.

Ekspeze Čičerinov je precej medel; fakta, da so ga priznale nekatere države, med njimi Anglija, ni ti ne podčrtava nemočno. Očividno je, da se zaveda, kako težko tehta proti formalnemu uspehu pravnega priznanja dejstvo, da se najmočnejše angleške finančne družbe pasivno zadržujejo napram rusko - angleški pogodbi, ali pa celo izrečno nasprotujejo vsakršnim ekonomskim stikom z Rusijo. Čičerin molči o Ameriki, toda dejstvo, da je ameriška Unija najtrdovalnejši nasprotnik sovjetske vlade, odtehta marsikaj, zlasti danes, ko se je težišče denarne moči iz Evrope prestavilo čez Atlantski ocean. Japonska ne more biti navedeno, ne glede na to, da ima Čičerin v tem oziru pokazati le na — nade. Prijateljstvo z mladim Orientom je problematične vrednosti, ker je orijentski svet v Kitajski in Indiji še daleč od tega, da bi mogel predstavljati pozitivne činitelje.

Sovjetska Rusija je pokazala, da more obstojati tudi brez prijateljstva in pomoči svetovnega kapitala. Prav tako je svet pokazal, da more obstojati brez sovjetskega ekonomskega in političnega sodelovanja, dasi se njegova konsolidacija ne more dovršiti v zaželenem tempu. Toda prav tako tudi notranja konsolidacija v Rusiji ne more napredovati brez pomoči

od zunaj. Čičerinov govor prav krepko potrjuje to konstatacijo. Dva svetova si stojita nasproti z nezaupanjem in kljub medsebojnemu priznanju so faktična razdalja med njima ni zmanjšala.

Po Čičerinovem govoru se je razvila živahna in dolga vnanjepolitična debata, ki se je sukala največ okrog rusko-angleške pogodbe; nekateri govorniki so se izrekli proti nji, izražajoč zlasti nezadovoljstvo s prevelikimi komecijami, ki so se dovolile Angležem, — drugi so jo zagovarjali. Čičerinov namestnik Litvinov sam pa je naposled naglasil, da se ta pogodba sedaj še ne bo predložila kongresu v ratifikacijo, ker da morejo nastopiti momenti, ki bi govorili proti koristnosti ratifikacije — misli je očitno na negotov izid angleških volitev.

Francoski botri.

V Franciji se trudijo na vse načine, da zvišajo število prebivalstva. Neštevilni so predlogi, ki so bili stavljeni v svrhu povečanja števila porodov, ali med vsemi ukrepi se je še najbolj obneslo priznanje premije rodbini s številnimi otroki. Podelitev take premije se je javno razglasila, francosko časopisje piše o srečni zakonski dvojici, pripoveduje o življenju obeh zakoncev in prinaša slike otrok, kakor starišev. Tako je naslikana sedaj v francoskem časopisju rodbina z 10 otroci, ki je prejela 25 tisoč frankov izredne nagrade.

Slučaj je v ostalem res izreden. Rodbina lesnega trgovca Debreuil iz Saint Hilaire de Voust pokrajini Vendée, šteje res 10 otrok, ali med temi desetim se nahajajo četvorčki, dva dečka in dve deklici. Otroci so bili rojeni dne 7. januarja 1915 in so torej stari okrog 10 let. Zanimivo je, da sta od teh četvorčkov en deček in ena deklica mnogo krepkejša in večja, kot ostala, ki sta zaostala v rasti in da sta v obeh skupinah brat in sestra enako velika. Še nekaj pa je pri četvorčkih omenbe vredno: Krstni botri obeh otrok so visoke osebe. Botri otrok so angleški kralj, bivši predsednik Poincare, belgijska kraljica in pokojna ruska carica. Debreuilu je bila predstojeca letna razdelitev premije iz Cognac-Jay fonda, ki bo začel konec decembra. Deset otrok je težko breme in tudi gospodarske razmere v Franciji niso preveč rožnate. Zato je monsieur Debreuil pisal botru enega svojih otrok, Poincareju pismo, v katerem se ga prosi, da naj nekoliko olajša njegov položaj. Poincare je takoj pisal akademiji Francaise in tvorničarju Cognacju, ustanovitelju omenjenega fonda. Sicer je določeno, da dobijo nagrado samo rodbine, čije stariši so dosegli že 46 let. Debreuil pa jih je imel komaj 45. Monsieur Cognac ni hotel kršiti teh določb, vendar ga je Poincare prepričal, da se sme pri rodbini s četvorčki napraviti izjema in tako je sedaj Debreuil prejel 25.000 frankov nagrade, ki so ga rešili iz mučnega položaja. Sedaj bi bilo dobro, da bi posredovali še ostali botri.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V SVETOVNI DRŽAVI.

Ameriški Rdeči Križ ne dela razlike med narodnostmi. Pomaga vsakomur, in prispevek od vsakogar mu je dobrodošel.

A. P. Čehov:

Drobiž.

Papa, mama in teta Nada niso doma. Odsli so na krst k tistemu staremu oficirju, ki z mirom jezdi na majhnem, sivem konju. V pričakovanju njih vrnitve so Griša, Anja, Aljoša, Sonja in kuharičin sin Andrej posedli okoli velike mize v jedilnici in igrajo v karte. Če smo pravični, bi dejali, da je že čas za spanje; toda, je li mogoče zaspati, dokler ne izveš od mame, kakšnega otročička so krstili in kaj so večerjali? Miza, ki jo osvetljuje viseča svetiljka, je kar pisana od števil, orehovit lupin, papirčkov in steklenih črepinj. Vsak igralec ima pred sabo dve karti in kupček črepinj, da lahko pokrije številke. Sredi mize se beli skodelica z novci za pet kopjejk. Tik skodelice leže napoli snedeno jabolko, škarje in krožnik; nanj morajo polagati devet lupine. Otroci igrajo za denar. Stavijo — kopejko. Pogoj: kdor bi hotel slepariti, mora takoj proč. Mimo igralcev ni nikogar v jedilnici. Pestuvna Agafja Ivanovna sedi spodaj v kuhinji in uči kuharico šivanja; starejši brat Vasja, učenec V. razreda, pa leži v sobi za goste na divanu in preganja dolg čas.

Igrajo s hazardom. Največjega hazardista spoznaš z Grišinega obraza. Griša je majhen, devetleten deček z dočista ostrizeno glavo, okroglice lie in debelih ust, kot jih imajo zamoreci. Obiskuje pripravljeni razred in meni, da je največji in najpametnejši za mizo. Igra izključno le za denar. Če ne bi bilo v skodelici denarja, bi bil že zdavnaj v postelji. Rjave oči mu nemirno in bistro švigajo po kartah soigralcev. Strah, da utegne zaigrati, zavist in denarne skušnjave, ki mu polnijo gladko ostrizeno glavo, mu ne dajo sedeti mirno in se osredotočiti. Obača se ko na iglah. Če zadene, pograbi pohlepno denar in ga se tisti hip suhe v žep. Njegova sestra Anja, osemletna deklica z ostrim podbradkom in umnimi, bleščečimi očmi, se prav tako boji, da ne bi kaj zaigrala. Malce zardi, pa prebledi in ves čas živo opazuje karte. Kopejke je ne zanimajo. Zanj je sreča v igri vprašanje samoljubja. Druga sestra, šestletna Sonja, kadrolasa in rdečelica deklica, taka, kakršni so samo zelo zdravi otroci ali pa drage lutke in slike na skatleah za bombone, igra zgolj zato, ker jo igra sama na sebi zanima. Z lea ji odseva ginjenost Kdorkoli izgubi, vsake-mu se smeje in pleska s šakami. Aljoša, debelušast, okrogel paglavček sopiha, gogota in venomer obrača oči v karte.

Njemu ni ne do denarja in ne do časti. Hvaležen je, da ga nihče ne poči od mize, da ni treba spat. Na videz je flegmatik, v duši pa je že precejšnja bestija. Ni sedel za mizo toliko radi igre, kolikor zbog prepričanja, ki so pri igri neizogibni. Sila mu je všeč, ako kdo koga udari ali opazuje. Že zdavnaj bi bil moral nekam iti, ali se ne gane niti za minuto od mize; boji se, da mu ne bi v njegovi odsotnosti vzeli črepinj in kopejk. Ker zna šteti samo do deset in pa tiste številke, ki se končujejo z ničlami, mu pokriva številke na mizi sestra Anja. Peti igralec, kuharičin sin Andrej, črnolas, bolehav fant, obleden v srcajo od cica in z medicnim križcem na prsih, stoji nepremično. Zamišljeno opazuje številke. Nič se ne zmeni za izid igre in za zmagovalca; dočela se je vglobil v aritmetiko igre, v njeno raznolično filozofijo: koliko je na te msvetu števil, pa se vendar ne zmedejo!

Vse po vrsti kličejo številke — razen Sonje in Aljoša. Ker so same številke preveč enolične, je praksa izmislila veliko nazivov in smešnih imen. Tako je sedmica do bila ime greble, enajstorka — palice, sedemdesetdeset — Semjon Semjonovič, devetdeset — dedek itd. Igra poteka kaj živahno. — Dvaintdeset! — vpije Griša in stiska iz očetove čepice žolti ščit. — Sedemnajst! Grebla! Osemindvajset — kosimo seno! Ana opazi, da je Andrej pozabil 28. Dragekrat bi ga bila opozori-

le, topot — ko leži v skodelici razen kopejk še njeno samoljubje — pa triumfira. — Trindvajset! — nadaljuje Griša. — Semjon Semjonovič! Devet!

— Ščurek, ščurek! — zavpije Sonja in kaže ščurka, ki beži čez mizo. — Joj!

— Ne ubijaj ga, — dene z globokim glasom Aljoša. — Morda ima otroke. . .

Sonja spremlja ščurka s pogledi in misli o njegovih otrocih: kako majhni pač utegnejo biti takile ščurčiči.

— Štirinštrideset! Ena — nadaljuje Griša, ki ga že grize, da ima Anja dve katerni. — Šest!

— Dobila sem! Jaz sem dobila! — vpije Sonja, heheta in kokešno zapira oči.

Igralci dobivajo dolge obraze. — Treba se je prepričati! — pravi Griša in zre z mrzno sestrice Sonjo.

S pravico, ki gre največjemu in najpametnejšemu, si je Griša pridržal odločilno besedo. Kar on hoče, to drugi tudi store. Dolgo in skrbno obrača Sonjine karte. Na največjo žalost soigralcev se po-kaže, da ni sleparija. Začenja se nova partija.

Oh, kaj sem včeraj videla! reče Ana skoraj zase. — Filip Filipovič je tako obrnil veke, da so mu oči postale rdeče in strašne kot oči nečistega duha.

— Tudi jaz sem videl, — govori Griša. — Osem! Pri nas pa zna učenec pobirati z ušesi. Osemindvajset!

Andrej obrne oči h Griši, premislil in izpregovori: — Jaz pa lahko migam z ušesi. . .

— No, pa zamigaj! Andrej zamiga z očmi, ustmi in s prsti: zdi se mu, da se mu tudi ušesa gibljejo. Splošen smeh.

— Slab človek je ta naš Filip Filipovič, — vzdihne Sonja. — Včeraj je zašel k nam v otroško sobo, a bila sem v sami srcaji. . . Postal mi je tako neprijetno!

— Dobil sem igro! — zavpije nenadoma Griša in vzame denar iz skodelice. — Zadel sem! Prepričajte se, če se vam ljubi.

Kuharičin sin povesi oči in prebledi. — Ne bom mogel dalje igrati, — šepče.

— Zakaj? — Zato ker . . . zato ker nimam več denarja.

— Brez denarja ne gre! — pravi Griša. Andrej prečese še enkrat vse žepe, da bi bilo sigurneje. Kar pa ne najde ničesar mimo drobtin in izgrizenega svinčnika, se mu ustne skrivijo in oči mučeniško zamežikajo. Bruhne v jok.

— Pa zastavim jaz za te! reče Sonja, ki ne more trpeti njegovega mučeniškega obraza. — Le gledaj, boš dal pozneje. Denar je položen in igra se nadaljuje.

— Zdi se, da nekje zvoni, — reče Anja in široko odpre oči. Vsi prekinajo igro in odprti ust zastrne v temno okno. V temu trepetu odsev svetiljke.

— Začulo se ti je. — Po noči zvone samo na pokopališču . . . reče Andrej.

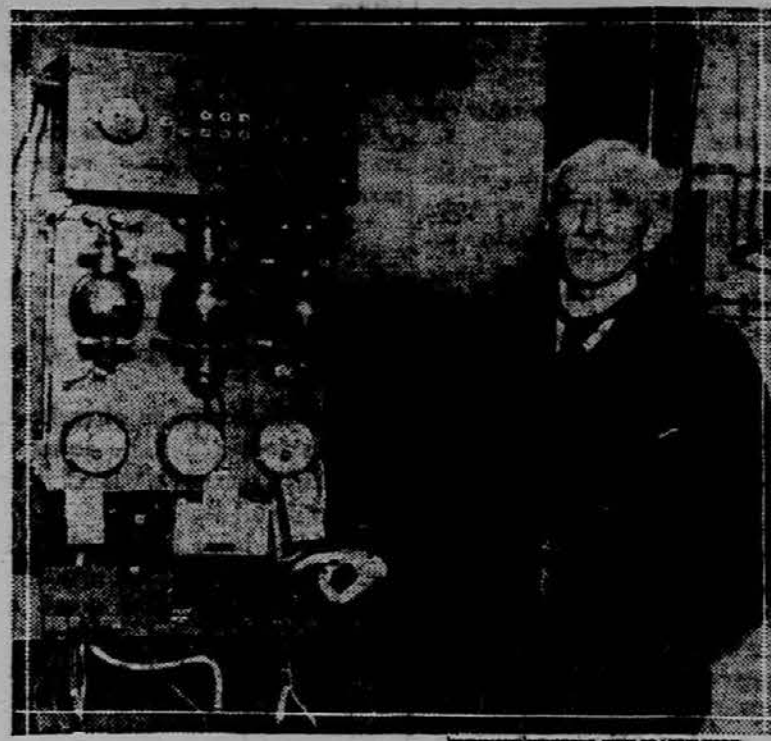
— Čemu pa zvone tamkaj? — Da razbojniki ne vdero v cerkev, zvona se boje.

— A kaj bi razbojniki počeli v cerkvi? — vprašuje Sonja. — Znamo je, kaj bi: pobili bi stražarje.

Nastupi minuta molka. Vsi se spogledajo, se zgrozijo in se vrnejo k igri. To partijo zadene Andrej. — Sleparil je, — zamrmra tebi nič meni nič Aljoša.

— Lažes, nisem sleparil! Andrej prebledi, skrivi ustne in udari Aljošo po glavi. Aljoša se zlobno zaiskre oči, skoči kvišku, se ure z enim kolonom ob mizo in udari Andreja v lice. Oba si dostaj po eno zaušnico in jameta rjoveti. Sonja, ki ne more prenesti takih grozot, udari v jok. V jedilnici se čuje več glasno jokanje. Vendar pa ne smete misliti, da se je igra zbog tega zaključila. Ni minilo ni pet minut, pa so otroci spet behetali in se mirno pomenkovali. Obrazi so še zajokani, ven-

SLAVNI IZNAJDI TELJ.

Slika nam prikazuje profesorja dr. J. A. Fleminga, člana londonske univerze, ki ima velike zasluge za razvoj brezžičnega telefona.

smehljali. Aljoša je uprav srečen: torej je le prišlo do prepira!

Toda vstopi v jedilnico Vasja, učenec V. razreda. Njegov obraz je pospan, razočaran.

— Zoprna reč! — misli, opazuje Griša, ki sega v žep, ker zvenkljajo kopejke. — Kako je mogoče dajati otrokom denar? Se li sme dovoliti, da otroci igrajo hazardne igre? Lepa pedagogija, da-leč smo prišli. Zoprno!

Toda otroci igrajo tako mično, da se njemu samemu prihaja volja, da bi se jim pridružil in poskusil srečo.

— Čakajte, no, tudi bi igral! — jim reče.

— Zastavi kopejko!

— Takoj, — odvrne in brska po žepih.

— Kopejke nimam, ali glejte: rubelj imam. Igrajmo na rubelj!

— Ne, ne, ne . . . Kopejko stavi!

— Norci, saj je rubelj v vsakem slučaju draži od kopejke. — jim pojasnjuje gimnazijec. — Kdor zgubi, mi da drobiž.

— Ne, prosim! Odrini!

Učenec V. razreda skomigne z rameni in krene v kuhinjo, da si izposodi od služničadi drobiž. V kuhinji nimajo niti kopejke.

— V takem primeru mi moraš menjati, — reče Griša, prišedši iz kuhinje. — Dam ti nagrado. No, prodaj mi deset kopejk za rubelj!

Griša sumljivo premeri Vasjo: kaj če hoče opehariti ali oskubiti nas vse?

— Ne menjam, — reče in se pri-me za žep.

Vasja vzkipi in jame psovati: pravi da so igralci bebeli in da imajo slamo v glavah.

— Vasja pomiri se, zastavim jaz zate! — reče Sonja. — Prisedi!

Gimnazijec sede in položi pred sebe dve karti. Ana začne brati številke.

— Kopejko sem izgubil! — vzkligne Griša nenadoma in razburjen. — Postojte!

Vzamejo svetiljko in zlezejo pod mizo, da bi našli kopejko. Lovijo z rokami pljunke in orehove lupine; trkajo z glavami, a kopejke ni in ni. Iščejo znova in lažijo po tleh tako dolgo, da Vasja iztrga svetiljko Griši iz rok in jo postavi na mesto. Griša išče še dalje v temi.

No, naposled je kopejka najdena. Igralci sedejo za mizo, da bi nadaljevali.

— Sonja spi! — oznanja Aljoša. Sonja je naslonila kodrasto glavo na roke in spi sladko, neskrbno in krepko ko da je bila zaspala že pred dobrim uro. Zadrževala je čisto slučajno — medtem ko so drugi iskali kopejko.

— Pojdi, vlezi se na mamino posteljo — reče Anja in jo pelje pod pazduho iz jedilnice. — Pojdi!

Vsi krenejo za njo. Čez kakih pet minut nudi mamina postelja kaj dražesten prizor. Sonja spi. Tik nje smrči Aljoša. Naslonjena z glavo na njune noge spita, Griša in Anja. Zraven se je vleknil tu di kuharičin sin Andrej. Kraj njih se valjajo kopejke, ki so izgubile vso svojo silo tja do nove igre.

Lahko noč! Prevel B. B.

Carjeve srájce.

Sovjetski ministri Rukovski v Londonu je pripovedoval te dni v večji angleški družbi, kakor poroča "London Opinion", na kak način so pridobivali boljševiki rusko ljudstvo za svojo stvar. Pravil je, da je najbolj učinkovita bajka o carjevi srájci. Mužik menja svojo srájco dvakrat na leto, kozak vsak letni čas, delavec enkrat na mesec, uradnik vsakih 14 dni, visok dvorni uradnik vsak teden, general vsak dan, ministri pred vsakim kosilom — in car, je vprašal mužik. Odgovorili so mužikom po vseh selih propagandisti enako: car je menjal svojo srájco vsako minuto. Dva oficirja sta stala nepretrgoma ob njegovi strani in eden mu je podajal svežo srájco, drugi je pa sprejemal že porabljeno. To da bi bilo najbolj učinkovito!

Pobeg nevarnega vlomilca.

21. okt. je pobegnil iz zagrebških zaporov prosihi nevarni vlomilec Hubert Potočnik, ki je bil nedavno aretiran v Mariboru in potem izročen zagrebški sodniji.

ALI VESTE, —

da je pred kratkim napisal najboljši slovenski pesnik Oton Zupančič krasno tragedijo Veronika Deseniška. Ali veste, da se lahko veselite 100% čistega turškega tobaka, ako kadite Helmar? Že mora biti vzrok, ker je na milijone kadilcev začelo kaditi turški tobak.

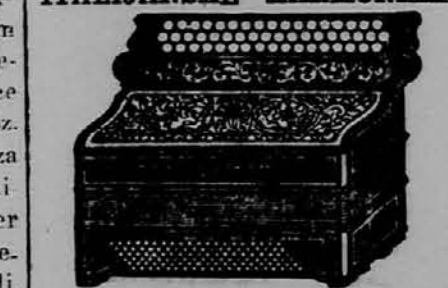
GOLŠA

Golše vseh oblik se sedaj uspešno zdravi brez naze, bolnišnice, bolečine ali neugodnosti potom razkritja evrops. znaničkov, članov Martol Laboratory, odobreno po največjih svetovnih zdravnikih. Na stotine zahvalnih pism dnevno. Ne izgubite upanja. Če so se vsa zdravila izjalo vili, pišite na brezplačno knjižico, ki vas bo poučila o vsaki obliki golše in uspešnem zdravljenju. Stalo vas ne bo nič. Pišite danes. Čakati je neumno.

MARTOL LABORATORY, Dept. 2048
1723 N. Kedzie Ave., Chicago, Ill.

ITALIJANSKE HARMONIKE.

Mi izdelujemo in importiramo razne prvotne ročno napravljene ITALIJANSKE HARMONIKE, najboljše na svetu. Deset let garancije. Naše cene so nižje kot drugih izdelovalcev. Brezplačen pouk v granju kupec. Pišite po BREZPLAČNI cenik RUATTA SERENELLI & CO. 817 Blue Island Ave., Dept. 32, Chicago, Ill.

POSKUŠAJTE TO NA SVOJH

LASEH 15 DNI OGLEDALO NAJ VAM POKAŽE USEBE. Ni treba, da bi bili vsi lasje tenki ali da bi postali plešasti, kajti je način za uničenje lasi, ki uničuje lase.

Ta različen način bo zaustavil tanjšanje las, mrtve lase, odpravil prhlaj, srbečico, potenali sive lase, zaustavil pretečo ali naraščajočo plešo ter ojačal in podaljšal življenje las moških in žensk.

Grepljena poskusna ponudba: Pošljite svoje ime, predno je prepozno za 15 dnevno brezplačno poskušanje. JUEL dnevno brezplačno poskušanje. — AMYES CO., 3832 N. Robey St. H-101, Chicago

ZAKLJUČNA RAZPRODAJA

20-Dvajset-20 ČISTO NOVIH SLOVENSkih Columbia Records za samo \$5.00

Nudi se vam prilika, da povečate svojo zbirko slovenskih rekordov. Vsi so pristni COLUMBIA REKORDI, 10 in 12, dvojno-plošča, zadnje številke, nikdar prej izrani godba, ples, koncert, petje, solo, dueti, šaljivke, itd. delo nekaterih največjih slovenskih umetnikov in godbenikov — Marak, Danilova, Poljančeva, R. Trošt, itd. Mi moramo prodati vsi zlogori in valdega nudimo po tako nizki ceni \$5.00 za 20 slovenskih rekordov (40 različnih komadov). NE POŠILJAJTE DENARJA VNAPREJ. Samo pošljite nam svoje ime in naslov. Plačate pismonošni ob prejemu \$5.00 za 20 izbranih slovenskih rekordov, ter par centov pošilnine. Mi nimamo cenika in ne vemo, kateri rekordi nam bodo ostali, ko sprejemamo vaše naročilo. Toda mi vam garantiramo, da bo zbirka 40 različnih komadov — godbe in pesni — ki vam je poslamo, popolnoma zadovoljiva, ali vam pa vrnemo denar, če niste zadovoljni.

PEKO SALES CO. D. 131 32 Union Square New York City

Radio moti ptice.

V Španiji opazujejo, da se golobipismonoše, kakor hitro pridejo v bližino anten radio postaj, splašijo in trenutno izgube svojo smer ter nekako negotovo iščejo svojo nadaljno pot. To dobe, kakor hitro pridejo iz obsežja anten. Gotovo je, da bližina radio-postaj omejuje tudi druge ptice na njihovem polatu.

"GLAS NARODA". THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

NAZANILLO

vsem prejšnjim odjemalcem klobas in drugega prekajenega mesa, da imam spet v zalogi dobre prekajene klobase, šunke in plečeta po 35¢ funt s poštnino vred pri naročilih od 10 funtov naprej. — Ferdo Jezbec, 1561 East 49th St., Cleveland, Ohio.

(3x 13, 14, 15)

Rad bi izvedel za naslov moje žene ANTONIJE ŠESTAN, doma z Belevode, katere je pobegnila od mene 6. oktobra. Jaz ji imam nekaj važnega poročati. Kdor ve za njen naslov, naj mi ga poroča, ali naj se pa sama javi. Frank Šestan, 1234 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

(3x 13, 14, 15)

BOŽIČNA NOVOST - - Leteči Angelji.

ZVONENJE ZVONOV in BOŽIČNE JASLICE

Slika vam kaže novost, kakoršne se niste videli v življenju. Stopl, krog katerega resnično letijo angelji, zvonijo zvonovi in pomirjajo duše. Vse je napravljeno po načinu vrtiljaka. Vetrnica na vrhu se neprestano obrača in žno angelj s trobento ter spodal angelji s trobentami. Pri vsakem obratu udarilo z žvenklji op. zvonice, kar proizvaja krasne melodije. Pod zvonci so pomirjajoče jaslce, z dežanskim, ko je bil rojen v Betlehemu, z Materjo poleg sebe ter sv. Jožefom, svetimi Trendi Kralji, angelji in pastirji. Vse je jasno vidno v krasnih barvah.

Stojalo je trinašlet inčev visoko, napravljeno iz kovine, umetniške izdelano ter za je mogoče postaviti vrhu božičnega drevesa. Vročina, prihodnja od seve ni drevesu, bo znela obratati vrtiljaka, zveneli bodo zvonili in vse bo izgledalo lepo in prijetno. Ali pa postavite vse skupaj na mizo ter prižgite sveče, ali pa postavite na radiator in na peč (če ni prevročna), pa vaše sobo ter priredite v njo božično razpoloženje. Dobro za amercm. Navočila pošljeno z vsakim naročilom. Cena za vso skupino je samo \$2.50. NE POŠILJAJTE DENARJA VNAPREJ ampak samo izrežite ta oglas in ga nam pošljite in poleg 35 centov za zavitek in poštnino. Čeno za stojalo plačate pismonoši, ko vam bo prišel zavoj domov. NAROČITE DANES. Grand Novelty Co., 1723 N. Kedzie Ave., Dept. 350, Chicago, Ill.

ANTHONY BIRK

HIŠNI IN SOBNI SLIKAR IN DEKORATOR

Prevzamem vsako v to stroko spadajoče delo.

ROJAKI, PREDNO ODDASTE DRUGEMU NAROČILO, VPRAŠAJTE

MENJE ZA CENO.

359 Grove Street

Ridgewood,

Brooklyn, N. Y.

Telephone: Evergreen 5506

ZA NAMEČEK

\$1 "Boy's Blouse" \$1

SAMO KUPITE VAŠEMU SINU

OBLEKO z DVOJNIMI HLAČAMI

ali

GORKO ZIMSKO SUKNJO

FR. BELAJ

6205 ST. CLAIR AVE.,

CLEVELAND, O.

Priporočljivo je, da nam pošljete

VAŠE PRIHRANKE

za obrestonosno naložitev.

Naša banka plačuje na vložke na

"Special Interest Account"

4% OBRESTI NA LETO

a sigurnost je v vseh ozirih zajamčena.

Naj bo Vaše sedanje hranjenje Vaša zaslomba za vse slučaje v bodočnosti; radi tega vložite Vaše prihranke v solidno in sigurno domačo banko.

VSE DRUGE BANČNE POSLE IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

B strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI.

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite v važe.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

83 Cortlandt Street

New York, N. Y.

MARGARETA

ROMAN. — Spisal H. Rider Haggard.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

Frederik But:

Lekcija.

"Vi ste pravi otrok," je vzdihnila gospa Larto, zavalec se globlje v naslonjač, ne umakniti pogleda z Marcela Vansa, ki je sedel skoro ob njenih nogah.

Dvoril ji je že dva meseca. Bil je lep, vitez, plavalas mladenič, nasprotnik športa, ki se je bavil samo s poezijo in ljubeznijo.

"Otrok sem," je odvrnil strastno stiskajoč gospo Larto roko, "morda sem otrok, ali otrok, ki je nor od ljubezni in ki trpi radi tega, ker ga vi ne ljubite."

"Toda prepričana sem, da je nekdo, ki vas ljubi..."

"Ah, Cecilija, ne posmehujte se mi! Za mene ste samo Vi. Dajte mi zato mojo veliko ljubezen, nekoliko Vaše! ... Tako srčno bi želel, da Vam gledam prsto, na drugem kraju, ne tu! Recite, ali hočete jutri... V mojem stanovanju?"

"Molčite, grešila sem že, ker sem Vas sprejela tu in sama."

"Ne, nikar ne umikajte roke! Obrnite k meni Vaše oči, ta zeleni zvir, v katerem se napajajo moja čustva in moje želje. Oh, pustite, da gledam te prekrasne pramene vaših las..."

Ona ni dvomila, da te strastne besede, s katerimi se proslavlja njena lepota, prihajajo in dno za ljubljeneza sreča in ni pomislila, da se jih je on naučil iz knjig. Polušala ga je vsa srečna in vznemirjena. Spustil se je prijeten mrak in napolnil sobo, v kateri sta sedela.

"Ali si tu, Cecilija?" se je začelo nenadoma od vrat, ki so se odprla. Gost in gospa Larto sta se zdrznila, stola sta razmaknila in ustnice, ki so se skoraj dotikale, so se razdvajale. Gospa Larto in Vans sta bila sedaj v spodobni razdalji.

"Moj Bog, Ernest, kako si me prestrašil," je dejala gospa Larto, kar najbolj naravno je mogla.

"Me nisi pričakovala," je odvrnil gospod Larto, čigar besede so bile vedno preteče ali posmehljive.

"Pozabil se mi nek važen dokument. Glej ga, pa Vans je tudi tu! Kako gre s poezijo, Vans?"

"Gospod Vans mi je pravkar recital svoje najnovejše verzice."

"Dobro, dobro, kar nadaljujete naj! Jaz grem itak v svojo pisarno."

Odšel je in ostala sta zopet sama.

"Ali je videl, je čul?" je vprašal tresoč se in ves blede.

"Ne vem... Ne verjamem..." je odgovorila gospa Larto.

"Morda se je samo delal, kakor da ni ničesar videl. Zdel se mi je lezen."

"Vi veste, da je on vedno tak. Ves svet se ga boji. Toda vi niste imeli niti toliko prisotnosti duha, da bi ziniti besedice."

"Njegov nepričakovan vstop me je zmedel. Bal sem se, da se ne bi izdal, ako spregovorim. Morala bi bilo najbolje, da kar grem."

"Ne, ne, ostanite! Izgledalo bi, da bežite. Ali, govornica glasnejše! Lahko bi se vrnil..."

Med tem je hodil gospod Larto težkimi koraki po svoji pisarni.

"Jaz ti bom že dal zelene izvirce," je mrmral skozi zobe, "da ti bom prekrasne pramene las! Beležek! Kako je mogla misliti, da me bo prevarela s tem cepeem!"

V osmih letih, odkar sta se vzela, je imela Cecilija veliko častilcev. Larto ni bil pozoren nanje, ker jih je smatral za nevarne. E, ali to sedaj je nekaj drugega!

Larto je bilo jasno, da je prišel Vans v ugodnem trenutku in da je Cecilija všeč.

Vsede se je in začel razmišljati. Kaj naj napravi? Čutil je, da je razburjen in nesrečen. On edini na svetu je vedel, da se v njem, pod strašnim človekom, ki so se ga vsi bali, skriva dobrodušen, neodločen in miren človek. Nihče se mu ni smel upreti. In če bi se mu kdor koli uprl, on bi vselej popustil. Vendar tega nihče ni vedel, niti njegova žena.

Naenkrat se mu je zvedril obraz. Spomnil se je, da bi se bilo dobro okoristiti s strahom, ki ga je vzbujal, prestrašiti Cecilijo in g. Vansa ter ju tako ločiti."

"Dal mu bom dobro lekejo," je sklenil sam pri sebi.

Vrnil se je v Cecilijino sobo in ves togoten vstopil.

"Ah, vi ste še vedno tu, Vans! Toliko boljše. Sedli bomo v avtomobil in se odpeljali v mesto večerjat."

Besede je izgovarjal kot povečala. Cecilija in Vans sta se pogledala v začudenju ter se ustrašila.

"Ali jaz..." je začel Vans.

"Kaj Vi, ali Vam ni prav? In zakaj Vam ni prav? Ako Vam je hladno, dal Vam bom svoj površnik. Cecilija, pojdi se oblačit! Kaj je Vama? Zakaj sta se vznemirila. Grem naročiti avtomobil!" Odšel je iz sobe.

"Morava pristati," je dejala naglo Cecilija.

"Ali meni se zdi to zelo sumljivo!"

"Nič ni sumljivo. Njega večkrat tako prime! V vsakem slučaju je nemogoče odbiti njegovo vabilo."

Čez pol ure je drvel avtomobil proti mestu. Larto je sifiral sam. Za njim je sedela Cecilija, krasna v svojih krznih in gospod Vans, čavit v ogromen kožuh gospoda Larta. Trudila sta se, da se vesele razgovarjata.

Večerja je bila zelo dobra, vendar so se počutili zelo neugodno. Gospod Larto je veliko pil in malo govoril ter bil bolj siten, kot navadno. Gospod Vans se je zaman trudil, da bi bil duhovit. Cecilija je od časa do časa spregovorila kako nepomembno besedo.

Okoli desete ure so zopet sedli v avtomobil.

"Peljimo se malo na sprehod, preden se vrnemo domov," je dejal odrezano gospod Larto.

Pognal je avtomobil po mračni ulici. Cecilija in Vans sta molčala.

Vans je samo začutil, kako ga je Cecilija dregnila se komoleem.

"Bojim se," je zašepetala. "Ima li ste prav. On ima neke strašne namene. Kam neki nas pelje?"

Vans je čutil, kako Cecilija drhti. Tudi on se je stresel. Sklonil se je naprej in kar najbolj ravno-dušno vprašal Larto:

Ako ste se odločili

obiskati staro domovino in dospeti tja za BOŽIČNE PRAZNIKE, treba je, da si že sedaj nabavite potni list in druge potrebne listine, da boste pravočasno pripravljeni za odhod.

Za vsa navodila glede potovanja v domovino in povratka v Ameriko obrnite se na nas, kjer jih dobite brezplačno.

Mi zastopamo vse prekmorske parobrodne proge.

Vse bančne posle izvršujemo brzo, točno in zanesljivo.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Povesti!

Drugi seznam in cene knjig, katerih smo prejeli veliko zalogo.

Po teh knjigah smo imeli mnogo vprašanj, zato ne odlašajte z naročilom, da katere ne zmanjka, predno dobimo vaše naročilo.

Z naročilom pošljite potrebno svoto bodisi z money ordrom, v znamkah ali gotov denar v zavarovanem pismu na:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt St., New York

Prečitajte pazno oglase o novih knjigah.

Kretanje parnikov - Shipping News

15. novembra: Olympic, Cherbourg; Columbus, Cherbourg; Bremen; La Savoie, Havre; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Nieuw Amsterdam, Boulogne.

19. novembra: Paris, Havre, Aquitania, Cherbourg.

20. novembra: Minnekahda, Cherbourg; Thüringia, Cherbourg in Hamburg.

22. novembra: Homeric, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; Republic, Cherbourg; Bremen Orca (Bermuda), Cherbourg.

26. novembra: Berengaria, Cherbourg.

27. novembra: America, Cherbourg in Bremen; Zealand, Cherbourg; Deutschland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Bremen.

29. novembra: Majestic, Cherbourg; Rotterdam; Boulogne; Duilio, Genoa; Presidents Wilson, Trst.

3. decembra: Mauretania, Cherbourg.

4. decembra: Cleveland, Cherbourg; Hamburg; Mongolia, Cherbourg in Hamburg.

6. decembra: Leviathan, Cherbourg; Olympie, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Martha Washington, Trieste; Conte Verde, Genova.

9. decembra: Pittsburgh, Hamburg; Orduna, Cherbourg; Hamburg; Colombo, Genova.

10. decembra: Paris, Havre.

11. decembra: Stuttgart, Cherbourg, Bremen.

13. decembra: Aquitania, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg; Veendam, Boulogne, Rotterdam.

16. decembra: France, Havre; Bremen, Bremen.

17. decembra: Majestic, Cherbourg.

20. decembra: Pres. Harding, Cherbourg; New Amsterdam, Boulogne, Rotterdam.

24. decembra: Minnekahda, Cherbourg, Hamburg; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

27. decembra: Olympic, Cherbourg; Volendam, Boulogne, Rotterdam.

30. decembra: La Savoie, Havre; Arabic, Cherbourg, Hamburg.

31. decembra: Zealand, Cherbourg; Ohio, Cherbourg, Hamburg.

3. januarja: Aquitania, Cherbourg; America, Cherbourg; Columbus, Cherbourg; Bremen; Suffern, Havre.

6. januarja: Duilio, Genova.

7. januarja: Paris, Havre.

Italian Line

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA

NARAVNOST V LJUBLJANO V 9 DNEH

DUILIO

Odpušča iz N. Y. 29. nov. in 6. januarja.

COLOMBO

Odpušča iz N. Y. 9. dec. in 3. februarja.

Obrnite se na avtorizirane agente.

Ita'ia America Ship. Corp. 1 State Street New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda",

KUJALI, NAKUJAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

Rad bi izvedel kje se nahaja moj brat ALOJZ SEGULIN, doma izpod Novega grada na Primorskem. Poročati mu imam več važnih stvari z starega kraja. Za to prosim rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi ali naj se pa sam oglasi. — Frank Segulin, Box 326, Davis, W. Va. (2x 13, 14)

NAPRODAJ POSESTVO

v starem kraju, tri kilometre od Čabra, hiša in hlevi vse preurejeno po novem sistemu. Proda se radi pomanjkanja zdravja in delavnih moči. Za podrobnosti se obrnite na lastnika: P. J. Ralschel, Pachuta, Miss.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da se avtorizirano počen o potnih listih, preljaki in drugih stvareh.

Poslanica, ki vam jih samorendati valed naše dolgoletne iskrušnje, Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvotne parafke, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave, ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorendi tudi nedržavljanji dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi delj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D.C.

Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prošlcn v stari kraj glasom najnovejše odredbe

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za poslanico. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Prodajamo vozne liste na vse prege; tudi preko Trsta samorendo Jugoslavlani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

Črna prst in Gregor, zabavna knjižica	.60
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov francoskih vojakov	.35
Fabijola ali cerkev v Katakombah	.45
Gadje gnezdo, povest iz dni trpljenja in nad. Trdo veza no	.75, broširano .50
Hadži Murat, Tolstojeva povest, prev. Levstik. — Trdo vezano	.80
Hči papeža, roman po zapiskih škofa Burkhearta, tajnika papeža Aleksandra VI. Trdo vezano	1.25
Po Levcu zbrani Jurčičevi spisi	1.00
Kraljica mučenica, trdo vezano	.80
Kresalo duhov, trdo vezano	.70
Kazaki, povest iz ruskega	.70
Levstekovi zbrani spisi, vsak zvezek po	.70
1. zvezek: Pesmi, ode in elegije, sonetje, roman-ee, balade in legende, tolmač.	
2. zvezek: Otročje igre v peseneah, različne poezije, zabavljice in pušice, ježa na Parnas, ljudski glas, kraljedvorski rokopis, tolmač.	
3. zvezek: Povesti in potopisi.	
4. zvezek: Kritike in znanstvene razprave.	
5. zvezek: Doneski k slovenskemu jezikoslovju.	
Mlada ljubezen, jako zanimiv roman, — Spisal Alojz Kraigher, trdo vezano	1.35